

DIGITAL PROFILE

Reference Book

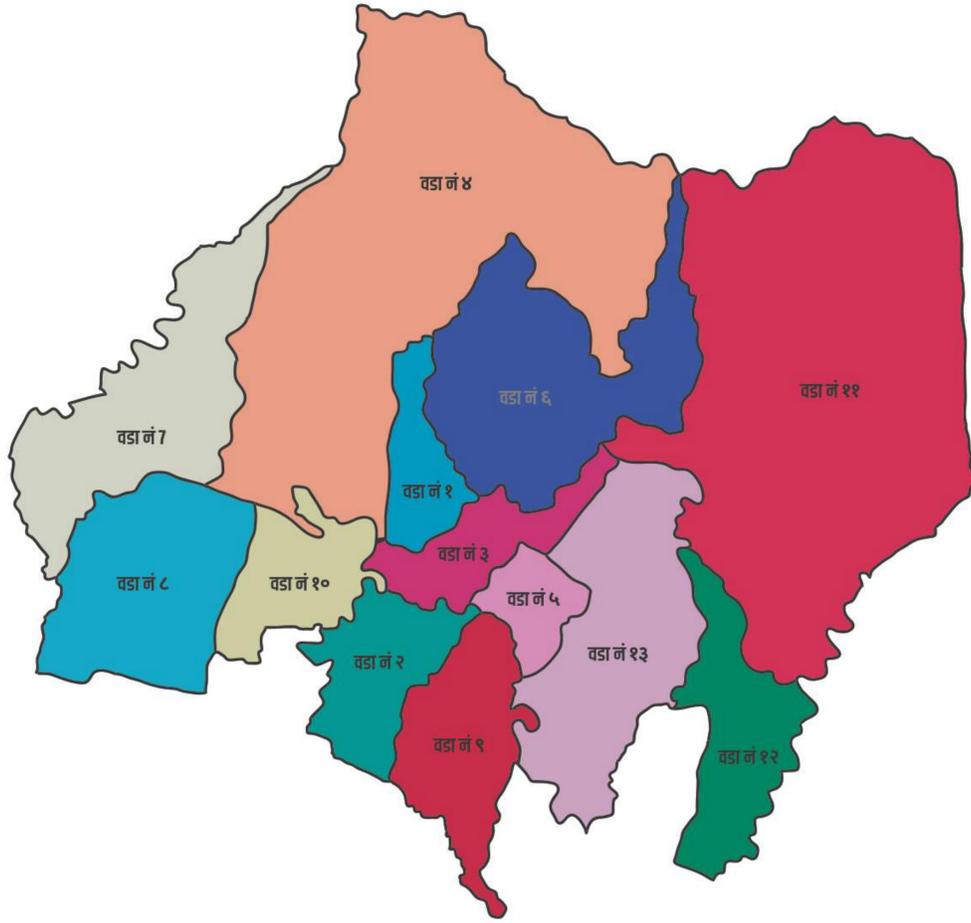

सुनवल नगरपालिका

स्मार्ट नगर प्रोफाइल

सुनवल नगरपालिकाको नक्शा

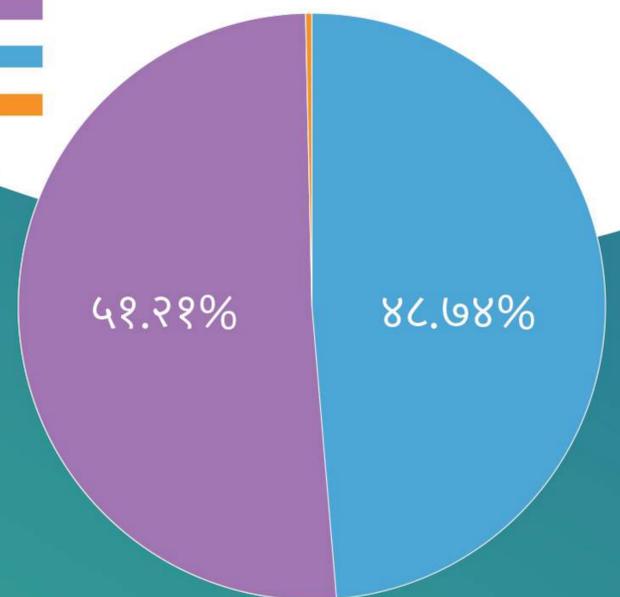

नगरपालिकाको तथ्यांकहरू

- कुल क्षेत्रफल: १३९.१० वर्ग कि.मी.
- कुल घरधुरी: १५०८३
- कुल घरसंख्या: ९९३३
- लालपुरजा नभएका जग्गा धनी: ४२४०
- पूर्ण साक्षर जनसंख्या: ५९२९७
- कुल जनसंख्या: ७१००३
- पुरुष जनसंख्या: ३६३६२
- महिला जनसंख्या: ३४६११
- लैङ्गिक अल्पसंख्या: ३०

लिंग अनुसार जनसंख्या विभाजन

- पुरुष: ■
- महिला: ■
- अन्य: ■

नगरपालिकाका विशेषताहरू

- ▶ नेपालको प्रथम बालमैत्री नगरपालिका तराई र चुरे भावरको समिश्रणले बनेको छ।
- ▶ सुनवल नगरपालिका समुद्र सतह बाट १२५ देखि १०२३ मीटर माथि र १३९.१० वर्ग किलोमीटरको क्षेत्रफलमा फैलिएको छ।
- ▶ धान, गहुँ, मकै जस्ता खाद्य बाली तथा तोरी, तरकारी र उखु जस्ता नगदेबालीहरू यहाँका प्रमुख खेतीहरू हुन्।

ऐतिहासिक, धार्मिक तथा पर्यटकिय क्षेत्रहरू:

- ▶ बाबा बर्दगोरिया
- ▶ सोमनाथ बाबा
- ▶ कृष्ण धाम
- ▶ महल पोखरी
- ▶ ॐकारेश्वर
- ▶ देवदह पोखरी
- ▶ स्वाठी पोखरी
- ▶ उत्तरनारयण
- ▶ गुम्बा
- ▶ शहीद प्रतिष्ठान
- ▶ अमर पोखरी
- ▶ बैरागनाथ मन्दिर
- ▶ डाकापानी पिकनिक स्पट आदी
- ▶ मामी सति शावारिया

www.sunwalmun.gov.np
facebook.com/sunwalmun

सुनवल नगरपालिका
स्मार्ट मोबाइल एप्स ▶

डिजिटल प्रोफाइलको भूमिका

डिजिटल एल जि प्रोफाइल एउटा नगरको डिजिटल पहिचान हो। विज्ञान र प्रविधिको यो युगमा कुनै पनि नगरको डिजिटल प्रोफाइल निर्माण गर्नु अपरिहार्य छ। डिजिटल एल जि प्रोफाइल बने पश्चात कुनै पनि नगरवासीको सम्पूर्ण विवरण, व्यवसाय तथा सार्वजनिक स्थानहरूको विस्तृत विवरण सजिलै प्राप्त गर्न र हेर्न सकिन्छ। डिजिटल प्रोफाइलले नगरको समग्र विकास र प्रगतिको बाटोमा ठुलो भूमिका खेल्छ। संकलित डाटाको प्रयोगले आफुले चाहे अनुसार नगरको तथ्यांक अवलोकन गर्न सकिन्छ। उदाहरणको लागि: नगरको साक्षरता प्रतिशत, उमेर-अनुसार जनसंख्या, पेशा अनुसार वर्गिकरण, गरिबी रेखा मुनिको जनसंख्या जस्ता अनेकौं तथ्यांक हेर्न सकिन्छ जसको प्रयोग नगरको भावी योजना बनाउन र वर्तमान अवस्था थाहा पाउन धेरै नै सहयोगी हुन्छ। यसका साथ साथै डिजिटल रूपान्तरणमा पाइला टेक्नाले कुनै रेकर्ड राख्न, स्टोर गर्न र चाहिये अनुसार खोज्न धेरै सजिलो हुन्छ। यसले कुनै पनि फाइल हराउने, खोज्न समय लाग्ने जस्ता झन्झटको समाधान हुन्छ। डिजिटल प्रोफाइल नगरको समग्र दिगो विकासको एउटा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्छ। यसको उपयुक्त प्रयोगले नगरको कार्यसम्पादन धेरै सहज हुनेछ।

जनप्रतिनिधि मन्तव्य

श्री भीम बहादुर थापा क्षेत्री
(नगर प्रमुख)

सुनवल नगरपालिकालाई सुचना प्रविधी र सुशासन तर्फ अग्रसर गराउदै नगर भित्रका जनतालाई सहज रूपमा सेवा सुबिधा दिने योजना अनुरूप डिजिटल सुशासन प्रणालीको विकास गरिएको छ। नगरको चौतर्फी विकासका लागि सुशासन संगै नगरपालिका र जनता बिचको दुरि कम गर्दै नगरपालिकाका सम्पूर्ण सेवाहरू प्रविधिमय बनाउनु नगरको प्राथमिक लक्ष रहेको छ। यो कार्यका लागि सम्पूर्ण नगरका जनताको सकारात्मक रूपमा साथ र सहयोगको अपेक्षा गर्दछु।

श्री दधिराम अर्याल
(उप-प्रमुख)

सुनवल नगरपालिका देशको पहिलो बालमैत्री नगरपालिका हो। प्रचुर संभावना बोकेको यो नगरपालिका सम्पूर्ण विकासका गतिविधिमा देशकै अग्रणी भुमिका निर्वाह गर्नेमा तत्पर रहेको छ। डिजिटल सुशासन सहितको नगरका सेवा सुविधा, न्यायिक समितिका कार्यहरू, नगरका जनताको गुनासो र सहजिकरणमा यो प्रविधिको प्रयोगले पक्कै पनि जनमैत्री हुनेमा बिश्वस्त छौं। नगरपालिका भित्रका जनताको हित र विकासका लागि हामी जनप्रतिनिधि सदैब सचेत रहनेमा पुर्ण विश्वास दिन चाहन्छौं।

नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय

सुनवल बजार

नेपालका करिव मध्यभागमा अवस्थित नेपालको प्रथम वालमैत्री नगरपालिका सुनवल तराई भावर एवं चुरेको तल्लो भु:भागमा अवस्थित छ। लुम्बिनी प्रदेश अन्तर्गत नवलपरासी जिल्लामा अवस्थित यस नगरपालिकाको पुर्वमा सरावल गाउँपालिका, पश्चिममा देवदह नगरपालिका उत्तरमा पाल्पा जिल्लाको सिमाना एवं दक्षिणमा रामग्राम नगरपालिका अवस्थित छ। नेपाल सरकारको निर्णय बमोजिम २०७३/११/२७ सालमा साविक सुनवल नगरपालिका, साविका रामनगर गा.बि.स र साविका धुकोट गा.बि.स को वडा नं. ६ लाई जोडेर नगरपालिका घोषणा गरिएको यस नगरपालिकामा हाल जम्मा १३ वटा वडा रहेका छन भने नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल १३९.१० बर्गकिलोमिटर रहेको छ । सुनवल नगरपालिकाको पछिल्लो तथ्याँक अनुसार नगरको कुल जनसंख्या ७१००३ रहेको छ।

सुनवल नगरपालिका भित्र विकास निर्माणका कार्यक्रमहरूको गतिशिलता संगै पर्यटकीय एवं धार्मिक ऐतिहासिक स्थलहरूको पहिचान र विकासमा नगरपालिकाले पहल गरिरहेकोले नगरले तय गरेको कृषि पर्यटन प्राकृतिक श्रोत उद्योग र व्यापार : समृद्ध सुनवलको बलियो आधार भन्ने दूर दृष्टिलाई चरिचार्थ गर्न बल पुगेको छ। धर्मिक तथा प्राकृतिक सम्पदाको धनी यस सुनवल नगरपालिको नामाकरणको सनदर्भमा बिभिन्न जिज्ञासाहरू प्राप्त भै रहने भएकाले सुनवल नामाकरण तथा नगर क्षेत्रमा बिभिन्न महत्वपूर्ण धार्मिकस्थल भएतापनी केही बहुमहत्वका स्थानहरूको बारेमा निम्नानुसार तथ्य रहेको पाईन्छ।

सुनवल नामाकरण

हाल स्वाठी, रामनगर क्षेत्र र धुकोट गा वि. स. का केही वडालाई समेत समावेश गरी जम्मा १३ वडासहितको नगरपालिका बनेको सुनवलको नाम पुराना सरकारी अभिलेखहरूमा पनि पाइन्छ । राणा कालीन श्रेस्ताहरूमा जिल्ले बुटवल, तर्फ पाली, तप्पे खुटहट, मौजे सुनवल भनेर यसलाई चिनाइएको छ । यसरी पुरानो समयदेखि नै यही नामको अभिलेखी अस्तित्व भेटिए पनि सुनवल नाम कसरी रहनगयो भन्ने बारे भने स्पष्ट कुनै आधार भेटिँदैन ।

एकथरीले सुनवल नामाकरणका बारे निंनानुसारको मिथकीय आधार प्रस्तुत गर्ने गर्दछन् । धेरै पुरानो समयमा अमर पोखरी किनारमा बस्ने सिद्धको देवी गुणयुक्त सुनको हारले सजिएको साँढे थियो । त्यसको टाउको बज्जाराहरूले काटिदिएपछि गिँड रन्थनिदै यसठाउँमा आउँदा सुनको हार खस्नपुग्यो । त्यही सुनको हार खसेको ठाउँ सुनहारबाट अपभ्रंस भई कालान्तरमा सुनवल शब्द बनेको हो ।

उपर्युक्त मिथकीय दृष्टि रहेपनि सुनवल जस्तै पर्सावल, ऐँचावल, अलावल, सरावल जस्ता समान ध्वनि भएका सेराफेराका स्थाननामहरूले हामीलाई भिन्न किसिमले समेत व्युत्पत्ति खोज्न प्रेरित गर्दछन् । यस पक्षबाट हेर्दा सुनजस्तै खेती हुने(उर्वर) जमिन भएको स्थान भन्ने लाक्षणिक अर्थमा यसको नाम सुनवल रहन गएहोला भनी अनुमान गर्ने सबल आधार पनि मिल्दछ । नामाकरण जसरी भएको भएपनि पहिले सुनवल शब्दले एउटा सीमित मौजालाई मात्र बुझाउँथ्यो भने अहिले समुन्नतिका यथेष्ट संभावना बोकेको नेपालको चर्चित नगरपालिका बोधक यो शब्द हुनआएको छ ।

सुनवल नगरपालिकाभित्रका महत्त्वपूर्ण केही दर्शनीय स्थलहरू

१. बनाहा देवीस्थान , वडा नं. १

पहाडको शिखरमा रहेको महलपोखरी देवीको मन्दिरमा पुग्न आम श्रद्धालुहरूका लागि सहज नभएकाले बनाहाको हालको मन्दिरमा धार्मिक विधिपूर्वक देवीलाई प्रतिष्ठापित गरी पूजा गर्न थालेदेखि सुनवल नगरपालिका वडा नं. १ को बनाहा देवीस्थान क्षेत्र धार्मिक स्थलका रूपमा परिचित हुँदैआएको छ। यसैक्रममा बौद्ध गुम्बाको निर्माण, ब्रह्माकुमारी ईश्वरीय विश्वविद्यालयको स्थानीय शाखा भवन निर्माणको तयारी अनि नेवा: गुठीद्वारा भीमसेन मन्दिर र छहारीसमेत यही सेराफेरामा बनिरहेकाले यो ठाउँ अझ महत्त्वपूर्ण बन्ने अवस्थामा छ । बाक्लो बस्तीनजिकै तर शान्त-एकान्त, पहाड-तराई जोड्ने परम्परागत बाटाकै किनारमा , अतः यातायातको पहुँचका दृष्टिले सुगम, फलफूलको छहारीदार बगैँचा र हरियो भूपरिवेशयुक्त यस ठाउँमा मानवका रचनात्मक प्रयास र प्रकृतिको मैत्रिपूर्ण संमिलन पाउन सकिन्छ।

शान्त प्राकृतिक परिवेश तथा धार्मिक आस्थाको केन्द्र बन्दैगरेको बनाहा क्षेत्र व्रतबन्ध, विवाह जस्ता संस्कार कर्मको संपादनका लागि पनि सहज भएकाले स्थानीय बासिन्दाहरूद्वारा त्यस्ता कर्ममा यस ठाउँको सदुपयोग हुँदैआएको छ । यसरी नै शान्त प्राकृतिक परवेशमा आफ्ना सभा-संमेलन, गोष्ठी-सेमिनारको आयोजना गर्न चाहने संघ-संस्थाहरूका लागि पनि उपयुक्त थलो बन्न सक्छ बनाहा देवीस्थान ।

बनाहा क्षेत्र

२. उत्तरायण मन्दिर, वडा नं. २ – खुटहट

उत्तरायण मन्दिर सुनवल नगरपालिका वडा नं. २ मा तुरिया नदीको पूर्वी किनारमा अवस्थित छ । सुनवल चौराहादेखि दक्षिण करीब ४ किलो मिटरको दूरीमा रहेको यो शैव मन्दिर हो । मन्दिरभित्र शिवलिङ्ग, पार्वतीको मूर्ति र गणेशका मूर्तिहरू स्थापित छन् भने मन्दिरबाहिर पूर्वाभिमुख नन्दीको आकर्षक मूर्ति पनि छ । शिखर शैलीको यस मन्दिरका भित्तामा कुशल कलाकारका श्रद्धा, साधना र सीपका सिर्जना विभिन्न प्रकारका सम्मोहक देवमूर्ति देख्न सकिन्छ । कलात्मक सौन्दर्यका दृष्टिले नगरपालिकाभित्र रहेका देवस्थलहरूमा यो मन्दिर सर्वाधिक आकर्षक देखिन्छ ।

शिवरात्रि पर्वमा श्रद्धालुहरूको विशेष भिड लाग्ने उत्तरायण मन्दिर एकान्त प्राकृतिक परिवेशमा छ । यहाँको शान्त, मनोरम अनि हरियालीयुक्त वातावरण हरेक दर्शनार्थीको मनोभूमिमा विशेष प्रकारको आध्यात्मिक आल्हाद एवम् मानसिक शान्ति प्रदान गर्ने खालको छ । एकान्त प्रकृतिमा रमाउन मन पराउने तथा आध्यात्मिक शान्तिका आकाङ्क्षीहरूका लागि यो देवस्थल साँच्चिकै आकर्षक छ भने यातायातका दृष्टिले अति सुगम वनभोज स्थलका रूपमा पनि उत्तरायण मन्दिर महत्त्वपूर्ण ठहर्छ ।

३. सोमनाथ बाबा मन्दिर, वडा नं. – ३, नदुवा

सुनवल नगरपालिका वडा नं ३ को नदुवा चोकको दक्षिण दिशामा महेन्द्र राजमार्गदेखि केही मिनेटको दूरीमा शिखर शैलीको सोमनाथ बाबाको मन्दिर रहेको छ । हालको मन्दिर केही वर्ष पहिलेमात्र बनेको भए पनि मन्दिर परिसर र यसमा रहेको बाबाको पूर्ण कदको मूर्ति पुरातात्विक दृष्टिले निकै महत्त्वको मानिन्छ । मन्दिर परिसरमा रहेका ईँटाहरू शताब्दीयौं पुराना छन् र तिनले यस स्थलको पुरानो सांस्कृतिक वैभवलाई पनि सङ्केत गर्दछन् । यहाँको मूर्तिलाई संवद्ध विज्ञहरूले विक्रमको एघारौं र तेह्रौं शताब्दीबीचको मानेका छन् । कालो पत्थर कपेर बनाइएको यो मूर्ति यस सेराफेरामा पाइएका देवमूर्तिमध्ये सबभन्दा पुरानो पनि मानिन्छ । विद्वान्हरूले यस मूर्तिलाई सूर्यको हो कि भनी अनुमान गरेका छन् तर स्थानीय श्रद्धालुहरूले भने शिव रूपमा मानी आफ्नो श्रद्धा प्रकट गर्दछन् । यस मन्दिरमा दर्शनार्थ भक्तहरू हरेक दिन आउने भए पनि शिवरात्रिका अवसरमा विशेष मेलाको आयोजना हुने गर्दछ ।

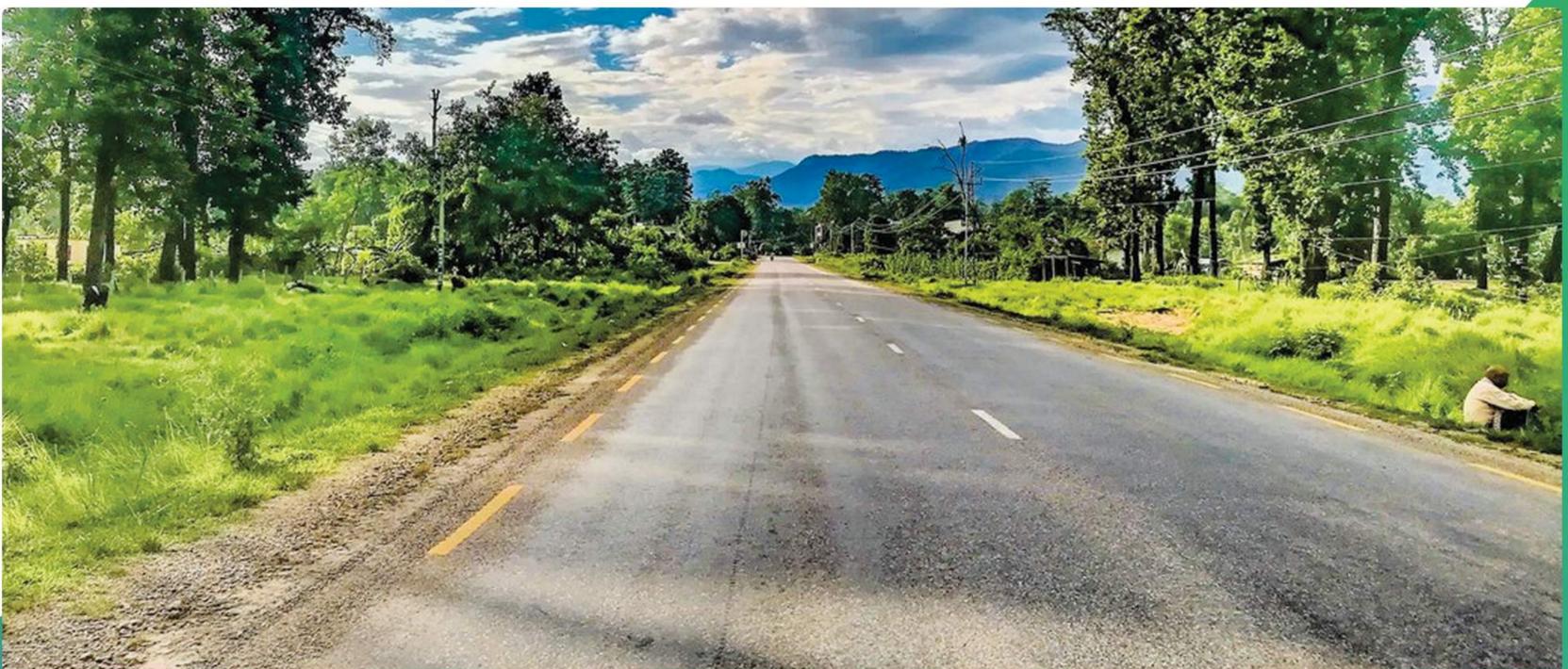
सुनवल नगरपालिकाभित्र रहेका विभिन्न ऐतिहासिक पुरातात्विक स्थलहरू मध्ये आफ्नै विशिष्टताले युक्त यस सोमनाथ बाबा परिसरको व्यवस्थित उत्खनन अध्ययन हुन सके अरु नयाँ महत्त्वपूर्ण तथ्य उद्घाटित हुनसक्ने संभावना देखिन्छ । हालसम्म यस परिसरलाई तारबारले घेर्ने काम भएको छ भने स्थानीय आमा समूह र समाजसेवीहरूको सक्रियतामा सभाकक्षसहितको पक्की भवन पनि निर्माण भएको छ । नेपालका पुराना प्रस्तर मूर्तिहरूको अध्ययन गर्न चाहने अध्येता तथा आध्यात्मिक श्रद्धाले आउने श्रद्धालुहरू सबैका निमित्त उत्तिकै महत्त्वपूर्ण रहिआएको यस स्थलका महिमाको व्यापक प्रचार–प्रसारको आवश्यकता छ र यो हामी सबैको कर्तव्य पनि हो ।

४. महलपोखरी (गजधम्वा) मन्दिर, वडा नं. - ४

सुनवल चौराहादेखि उत्तर ११ किलोमिटरको दूरीमा चुरे पहाडको शिखरमा, पाल्पा जिल्लाको सीमानजिकै एकान्त साल वनका बीचमा कर्कट पाताले छाएको महलपोखरी मन्दिर अवस्थित छ । यो शक्तिपीठ हो । मुलुकको अहिलेको प्रशासनिक संरचना बन्नुपूर्व पाल्ही माझखण्डका नामले परिचित यस क्षेत्रका पुराना शक्तिपीठमध्येको यो पनि एक हो । पहाडको शिखरमा करीब दुई बिघा क्षेत्रफलमा फैलिएको अनि आकासे पानी जम्मा भएर जलाशय बन्ने तर कुनै निकास नभएको प्रकृति निर्मित पोखरी यहाँ छ , जसलाई महलपोखरी भनिन्छ । सोहीनिकटमा भएकाले यहाँकी देवी र सेराफेराको ठाउँलाई समेत महलपोरी नै भनेर चिनिन्छ । यहाँकी देवीलाई स्थानीय बासीले गजधम्वा पनि भन्दछन् । यस्तो भनिनुमा देवीको जगदम्वा नामका ध्वनिमा विपर्यास (उल्टोपाल्टो) भई जनजिब्राले गजधम्वा उच्चारण गर्न थालेहोला भनी सहजै अनुमान गर्न सकिन्छ । मन्दिरभित्र सिंहवाहिनी देवीको कलात्मक मूर्तिका साथै खुँडा पनि राखिएको छ भने वि . सं. १९८५ मा श्रद्धालुद्वारा चढाइएको घण्ट पनि यहाँ देख्न सकिन्छ । अहिले सुनवलदेखि मन्दिरसम्म नै चारपाङ्ग्रे गुड्न सक्ने कच्ची सडक बनेकाले अब यहाँ पुग्न पहिले झैं असहज छैन ।

मन्दिरका पुजारी स्थानीय मगर नै हुने यहाँको परम्परा छ । केही दशक पहिलेसम्म परासीदेखि उत्तरतिरका प्रायः हरेक कुरियाबाट भेटी उठाई कालरात्रिका अवसरमा राँगो तथा अन्य पशुपंक्षीको वली दिने चलन विद्यमान थियो तर अहिले आ—आफ्नै बस्तीमा देवी स्थापना गरी दुर्गापूजा गर्ने चलन विस्तार हुँदैगएकाले यहाँको सहभागितामा केही संकुचन आएको पाइन्छ ।

शक्तिपीठका रूपमा ऐतिहासिक कालदेखि नै महत्त्वपूर्ण रहिआएको यो स्थल पर्यावरणीय अध्ययन तथा विविध प्राकृतिक दृश्यावलोकनका लागि समेत अत्यन्त आकर्षक छ । यहाँबाट हेर्दा दक्षिणतिर रूपन्देही , नवलपरासी र केही मात्रामा चितवन जिल्लाको समेत विस्तृत मैदानी भूभाग देख्न सकिन्छ भने उत्तरतिर महाभारत पर्वत श्रृङ्खलाको मनमोहक दृश्य अनि सीमित मात्रामा हिमाली सौन्दर्यको रसास्वादन गर्ने अवसर पनि प्राप्त हुन्छ । विशेष गरी गर्मी मौसममा तराईको तातोबाट मुक्त भई हिमाली हावाको शीतल स्पर्श पाएर आल्हादित हुन सकिने सबभन्दा निकटको यो ठाउँ पर्यटकीय महत्त्व बोकेका सुनवल नगरपालिकाभित्रका थोरै ठाउँमध्येको समेत एक हो ।

मुख्य राजमार्गबाट देखिने महलपोखरी क्षेत्रको दृश्य

५. बौद्ध विहार, वडा नं. - ५, वनकट्टी

सिमेण्ट-कङ्क्रिटबाट बनाइएको दक्षिणाभिमुख पद्मासनस्थ, उपदेश मुद्राको गौतम बुद्धको भव्य मूर्ति (अनावरण मिति २०६१-१-२२), मूर्तिको पृष्ठ भागमा आकर्षक बौद्ध गुम्बा, त्यहीँ नजिकै पश्चिमतर्फ कर्कट पाताले छाएको सभा-समारोहका लागि उपयुक्त छाहारी, सुन्दर बगैँचा, गुरुङ (तमु) संस्कृतिको झलक दिने लोभलाग्दो परिवेश, महेन्द्र राजमार्गको उत्तरी किनारमै देखिने यस्तो आकर्षक दृश्य हो, सुनवल नगरपालिका वडा नं. ५ वनकट्टीमा रहेको बौद्ध धार्मिक स्थलको ।

पहाडका विभिन्न जिल्लाबाट बसाइँ सरी आएका गुरुङहरूको संस्कृतिप्रेम र सामूहिक प्रयासको परिणमस्वरूप वनकट्टीको बौद्ध धार्मिक स्थलले वर्तमानको परिचय बनाएको हो । तमु ल्होसारका अवसरमा यहाँ विशेष कार्यक्रमको आयोजना गरिन्छ । उक्त आयोजनामा जातीय परिचय झल्किने विभिन्न मनोरञ्जनात्मक कार्यक्रमका साथै तमु जातिको संस्कार, रीतिथितिका बारे विज्ञ व्यक्तित्वहरूबाट प्रकाश पार्ने र नयाँ पुस्तालाई त्यसको अवगत गराउने प्रशंसनीय कार्य हुने गर्दछ । यसरी तमु बौद्ध संस्कृतिका प्रतिनिधिमूलक लक्षणहरू सँग परिचित हुन पाइने सहज अवसर प्रदान गर्ने यो ठाउँ धार्मिक आस्थाको केन्द्रका साथै सुनवल नगरपालिकाभित्रका आधुनिक सांस्कृतिक केन्द्रहरू मध्येको पनि एक दर्शनीय स्थल बनिरहेको छ ।

६. १०८ पीपल धार्मिक वन, वडा नं - ६, बिसासय

सुनवल नरपालिका वडा नं. ६ बिसासयको सिरानमा, बिसासय खोला किनारको मनोरम परिवेशयुक्त ठाउँमा १०८ पीपल वृक्षसहितको संरक्षित धार्मिक वन स्थानीय बासिन्दाको धार्मिक तथा पर्यावरणीय सचेतताको रचनात्मक प्रयत्नको परिणमका रूपमा हुर्कंदो अवस्थामा छ । संवद्ध क्षेत्रको सिँचाइ कुलाको मुहान, बस्तीको निकट तर एकान्त-शान्त यस वनकै समिपमा स्थानीय धार्मिक आस्थाको केन्द्र दुर्गा मन्दिर पनि जनसहभागितामा निर्माण गरिएको छ । चुरे पहाडको तल्लो कछार तथा मैदानी भागको सिरानमा अवस्थित यो ठाउँ व्यवहारिक व्यस्तताबाट थोरै भए पनि समय निकालेर पुग्न सकिने अनि एकान्त शान्तिको अनुभव गर्दै प्राकृत परिवेशमा रमाउँन पाइने सुगम थलोका रूपमा पनि विशेष महत्त्व राख्दछ ।

प्राकृत अवस्थामा साल, साज (असना) को परम्परागत वनका बीच धार्मिक वृक्ष पीपलको उद्यान बन्दैगरेको यो ठाउँ विशेष पर्वमा पीपलको दर्शन-पूजा गर्न आउने श्रद्धालुहरूको आकर्षणको थलोका रूपमा समेत परिचित भइसकेको छ भने सुगम तर शान्त वनभोजस्थलका रूपमा पनि यसले आफ्नो संभावना प्रस्तुत गरिसकेको स्थिति छ । अतः धार्मिक श्रद्धा, वन्यपर्यावरणको अवलोकन एवम् कोलाहलमुक्त मानसिक शान्ति खोज्नेहरूका लागि यो ठाउँ आकर्षक गन्तव्य बन्ने हैसियत राख्दछ । यही वास्तविकतालाई बोध गर्दै स्थानीय जनसहभागिता तथा नगरपालिकाको आर्थिक सहयोगमा यहाँ विश्राम स्थलका साथै अन्य भौतिक पूर्वाधार निर्माणको कार्य पनि

७. देवदह ताल, वडा नं. - ७, तरगौली

सुनवल नगरपालिका वडा नं. ७ तरगौलीमा रहेको देवदह ताल गौतम बुद्ध मावली आउँदा जलक्रिडा गर्ने पोखरी भएको लोकविश्वास पाइन्छ । करीब दुई बिघा क्षेत्रफलमा फैलिएको बहुरङ्गी कमलका फूलले ढकमक्क रहने अनि लोकजीवनका कतिपय आस्थासँग पनि गाँसिएको यस तालले पुरातात्विक महत्त्व पनि राख्दछ । यसका आसपास यस स्थलको प्राचीनता सिद्ध गर्ने भग्नावशेष पनि भेटिएका छन् । पुरानो समयमा तालका बीचमा मौलो, मौलामा बाँधिएका साङ्गला र ठूलो आकारको घण्टा पनि भएको तर ती सबै मध्यकालीन भारतीय मुगल शासक औरङ्गजेबले ध्वस्त पारिदिएको किंवदन्ती पनि प्रचलित छ ।

देवदह तालमा प्रशस्त माछाहरु सल्बलाएको देखिन्छ तर ती माछा खाएमा अनिष्ट हुने लोकविश्वास रहिआएकाले कसैले पनि मार्ने र खाने आँट गर्दैनन् । यस तालमा पहिले सुनौला रङका माछाहरु भएको देखेहरु अझै जीवित छन् तर अहिले भने त्यस्ता माछा प्रायः देखिँदैनन् । तालको दक्षिणतिर साम्यमाईको मन्दिर छ । साम्यमाईलाई गौतम बुद्धकी साहिँली सानीमा हुन् भनी स्थानीय आदिबासीहरुले विश्वास गर्दछन् । ऐतिहासिक कालदेखिकै धार्मिक थलो भए पनि पुरानो मन्दिरको जीणोद्धार वि.सं. २०२५मा भएको र हालको मन्दिर वि. सं. २०६३ मा निर्माण भएको सूचना प्राप्त छ । मन्दिरभित्र पुरानै समयदेखि पुजिँदैआएको स्तूप र पछि प्रतिष्ठापित गरिएको देवीको मूर्तिसमेत भएबाट धार्मिक समन्वयको आदर्श उदाहरण पनि यहाँ पाइन्छ ।

देवदह ताल तथा यस सेराफेराको पुरातात्विक, धार्मिक महत्त्व बोध गरी सुनवल नगरपालिका, तत्कालिन जिल्ला विकास समिति नवलपरासी, साम्यमाई साझेदारी वन उपसमिति तथा साम्यमाई आमा समूहको आर्थिक सहयोग एवम् स्थानीय जनश्रमदानबाट तालको संरक्षणार्थ तारबार, पक्की तटबन्ध निर्माण जस्ता प्रशंसनीय कार्य भएका छन् तापनि लोकविश्वास र जनश्रुतिहरुले प्रशस्त पुरानो सङ्केत गर्ने यस तालको पुरातात्विक अध्ययन गरी यसका महत्त्वको यथेष्ट प्रचार प्रसार हुन भने बाँकी नै छ ।

८. वैरागनाथ शिवालय, वडा - नं. ८

सुनवल नगरपालिकाभित्र रहेका धार्मिक पुरातात्विक महत्त्वका स्थलहरु मध्ये वैरागनाथ शिवालय पनि एक प्रसिद्ध स्थल हो । पिता दक्षप्रजापतिको यज्ञकुण्डमा हाम फाली मृत्यु वरण गरेकी आफ्नी पत्नी सती देवीको लास बोकेर महादेव विभिन्न ठाउँमा घुम्दैहिँडेको कथा स्वस्थानीमा वर्णित छ । यसरी हिँड्दैगर्दा सती देवीका सबै अङ्ग पतन भइसकेपछि वैरागी बनेका महादेव त्यति बेला घना जङ्गल रहेको, हाल सुनवल नगरपालिका वडा नं. ८ स्थित शिवलिङ्ग भएको ठाउँमा आई ध्यानमा लीन भए । केही समयपछि ध्यानकै क्रममा सती देवीको अवस्थाका बारे जिज्ञासा जागी चेतनाको तेस्रो नेत्र खोलेर विचार गर्दा उनी त हिमालय पुत्री पार्वतीका रूपमा जन्मी महादेवलाई नै पति पाउन तपस्या गरिरहेकी देखेपछि आफुले तपस्या गरेको यस ठाउँमा ज्योतिर्लिङ्ग रूपमा प्रकट भएर रही पुनः महादेव रूप लिएर पार्वती भेट्न गए । यसरी पौराणिक कालमा वैरागी महादेवले ध्यान गरेको ठाउँ भएकाले यस ठाउँको नाम वैरागनाथ रहन गएको हो भन्ने लोकविश्वास पाइन्छ । यस्तै विश्वासमा ऐतिहासिक कालदेखि नै श्रद्धालुहरुको विशेष आस्थाको केन्द्र रहिआएको यस ठाउँमा हाल वैरागनाथ शिवालयभित्र मूल शिवलिङ्गका साथै बाहिर गणेश तथा बसाहाको मूर्ति, १०८ शिवलिङ्ग आदि रहेका छन् भने होमकुण्ड पनि बन्दैछ । नियमित पूजाआजा भइरहने यस धार्मिक स्थलमा शिवरात्रिमा विशेष मेला लाग्दछ ।

अहिलेको शिवालय निर्माण गर्ने क्रममा जमिन खन्दा केही तल पुराना ईँटाले बनेको गाराको भग्नावशेष भेटिएको र ती ईँटा लुम्बिनीका जत्तिकै प्राचीन हुनसक्ने अनुमान विज्ञहरूबाट गरिएकाले यसको पुरातात्विक महत्त्व पनि उजागर हुँदै छ । बौद्ध कालीन समयको सङ्केत गर्ने गाराको सतहमाथिको जमिनमा शिवलिङ्ग स्थापना भएको पाइएकाले बौद्ध सभ्यताको अवसानपछि यहाँ शैव सभ्यताको उदय हुनआएको मान्ने आधार पनि भेटिन्छ । यही स्थलको पश्चिम-दक्षिण दिशामा करीब २०० मिटरको दूरीमा एउटा पुरानो इनारसमेत भएबाट पनि यस ठाउँमा पुरानो बस्ती भएको सिद्ध हुन्छ ।

९.कोटही माई, वडा नं. - ९ स्वाठी

सुनवल नगरपालिका वडा नं. ९ स्वाठीमा अवस्थित कोटही माई शक्तिपीठ हो । दुर्गापूजाका अवसरमा वली चढाइने कोट यो भएको र सोही कोटकी माईका रूपमा श्रद्धा गरिने यहाँकी देवीलाई स्थानीयले कोटही माई नामले पुकारेको पाइन्छ । पाल्पा भैरवस्थानबाट बसाइँ सरी तराई आउँदा योगीहरूका पुर्खाले कुलदेवीका रूपमा संगै ल्याई हालको स्थानमा स्थापना गरेका र त्यसै समयदेखि यो ठाउँ मुख्यतः शक्तिपीठका रूपमा स्थानीय सबैको आस्थाको केन्द्र बन्दैआएको सूचना प्राप्त छ । स्वाठी गाउँको उत्तरमा अवस्थित यस धार्मिक स्थलमा देवीको मूर्तिका साथै शिव, साँढे, हनुमानका मूर्तिहरू पनि छन् । यसको पूर्वी किनारमा करीब एक बिघा क्षेत्रफलमा फैलिएको मनोरम पोखरी पनि छ । शिवरात्रि, छठ, धनतेरसका अवसरमा यहाँ श्रद्धालुहरूको विशेष उपस्थिति हुने गर्दछ ।

पुरानो शक्तिपीठ एवम् लोकश्रद्धाको केन्द्र भएर पनि कोटही माई परिसर आधुनिक भौतिक निर्माणद्वारा खासै सिँगारिन नपाएको र अपेक्षित प्रचार-प्रसार पनि हुन नसकेको अवस्थामा अझै ओझेलमा परेको स्थिति छ ।

१०. ओम्कारेश्वर महादेव, (शिव पञ्चायतन मन्दिर) वडा नं. - १० खकरीबारी

वि. सं. २०७० साल फाल्गुण १५ गतेमा प्राण प्रतिष्ठा गरिएको लोककल्याणका निमित्त धनधान्याचल शिवपुराण महायज्ञ तथा महारुद्राभिषेक जस्ता धार्मिक यज्ञहरू पनि संपन्न गरिएर महिमामय बनाइएको प्यागोडा शैलीको भव्य ओम्कारेश्वर महादेव (शिवपञ्चायतन मन्दिर) मन्दिर सुनवल नगरपालिका वडा नं. १० खकरीबारी गाउँको उत्तर-पूर्वमा तुरिया खोलाको पश्चिम किनारमा अवस्थित छ । पक्की ईँटाको पर्खालले घेरिएको यस मन्दिरभित्रको मध्यभागमा शिवलिङ्ग स्थापना गरिएको छ भने पूर्व-उत्तरमा विष्णु, पूर्व-दक्षिणमा सूर्य, पश्चिम-दक्षिणमा गणेश र पश्चिम-उत्तरमा देवीको मूर्ति राखिएको छ । मन्दिरबाहिर पूर्वाभिमुख नन्दी र नागको सिमेण्ट कङ्क्रीट मूर्ति एवम् हनुमानको प्रस्तर मूर्ति स्थापित गरेर मन्दिर परिसरलाई थप आकर्षक बनाइएको छ । मन्दिरको पूर्व-दक्षिणमा होमकुण्ड पनि निर्मित छ ।

स्थानीय जनताको धार्मिक आस्था अनि त्यही आस्थालाई मन्दिरका रूपमा मूर्त रूप दिई देवदेवीका मूर्तिहरूको प्राण प्रतिष्ठासहित आदर्श धार्मिक परिवेश निर्माण गरेर सबैमा उदात्त आध्यात्मिक भावको सञ्चार गराउने पवित्र अभिप्रायको परिणाम स्वरूप निर्माण भएको यो धार्मिक स्थल सुनवल चौराहादेखि दक्षिण करीब सवा किलोमिटरको दूरीमा सुगम स्थानमा छ र व्रतबन्ध विवाह जस्ता संस्कार कर्मको संपादनका लागि पनि त्यत्तिकै अनुकूल बन्न सक्दछ ।

११. (क) बाबा वर्दगोरिया धाम, वडा नं. - ११

धार्मिक एवम् पुरातात्विक दृष्टिले अति महत्त्वपूर्ण बाबा वर्दगोरिया धाम सुनवल नगरपालिकाको वडा नं. ११ मा, महेन्द्र राजमार्गको भुमही चोकदेखि उत्तर करीब ३ किलोमिटरको दूरीमा, भुमही खोलाको पूर्वी किनारमा अवस्थित छ। पुराणमा उल्लेख भएको नन्दीश्वर यहीं हो कि भनी केही विद्वानहरूले अनुमान गरेको यस धाममा टाउको काटिएको वसाहाको मूर्ति रहेको बाबाको मूल मन्दिरका साथै शिव र दुर्गाका मन्दिर, शिवलिङ्ग, हवनकुण्ड अनि विगत शय वर्षदेखिको अखण्ड धुनि र पुरातात्विक महत्त्व राख्ने यत्रतत्र छरिएका प्रस्तर भग्नावशेष पनि रहेका छन्। यस धामको पूर्वतिर २०० मिटर जतिको दूरीमा स्थानीयहरूद्वारा अति पवित्र मानिने पोखरी पनि छ, जसलाई अमर पोखरी भनिन्छ। उक्त पोखरीको पानीमा औषधीय गुण भएको विश्वासले विशेषतः दुबीका रोगीहरू अहिले पनि यहाँ स्नान गर्न आउछन्। यस पोखरीको महिमा र गोरिया बाबाको उत्पत्तिसँग संबन्धित निनानुसारको लोकाख्यान पनि यस सेराफेरामा प्रचलित छ।

धेरै पहिले अमर पोखरी किनारको कुटीमा अमरनाथ नाम गरेका लोकोपकारी सिद्ध बस्दथे। उनका शयौं शयौं गाईहरू थिए। गाईको त्यही बगालमा साह्रै सुन्दर सेतो, पुष्ट र भद्र देवी गुणयुक्त साँढे पनि थियो, जसका गलामा सधैं सुनको हार हुन्थ्यो। ती गाई र त्यो साँढे समयअनुसार टाढा टाढासम्म पनि चर्न जान्थे। एकपटक पश्चिम दिशातिर टाढै चर्न गएको मौका छोपी बन्जारा (मुसलमान) हरूले त्यस साँढेको टाउको काटिदिए। टाउकोबिनाको साँढे रन्थनिदै आफ्नो मूल ठाउँतिर हानियो। बिहान उज्यालो नहुँदै अमर पोखरीमा डुबुल्की लगाउन सके साँढे पुनः जीवित हुने अवस्था आउँथ्यो तर अहिलेको स्थानसम्म आइपुग्दा उज्यालाको लक्षण देखिएकाले साँढेको शरीर पनि त्यहीं पछारिएर शिलामा परिणत भयो। यसैकारणले यहाँका मूर्तिको टाउको नभएको हो। वास्तवमा उक्त साँढे महादेवकै वाहन नन्दी थियो भन्ने विश्वासमा लोकले यहाँ आई गोरिया बाबा नाम दिएर श्रद्धापूर्वक पूजा गर्न थाले। उपर्युक्त मिथकीय पृष्ठभूमि भएको यस गोरिया बाबा धाममा केही वर्षपहिले गायत्री पुरश्चरणसहित श्रीमद्भागवत बिराट् ज्ञान महायज्ञको भव्य आयोजना र सोही सन्दर्भमा १११११ कन्या पूजन कार्य पनि संपन्न भएको थियो। सो कार्यबाट यस स्थलको महिमामा अरु वृद्धि भएको अनुभव गरिएको छ। वि. सं. २०७३ वैशाख ७ गते देखि नेपाल महर्षि वैदिक फाउण्डेशन मातहत वैदिक गुरुकुल पनि यस ठाउँमा सञ्चालित छ। यहाँ तीजका दिन ठूलो मेला लाग्दछ। उक्त मेलामा सीमावर्ती भारतीय श्रद्धालुहरूको समेत अत्यधिक सहभागिता रहने गर्दछ।

११. (ख) मामी सती साँवरिया, वडा नं. - ११, बलुवा

आँपको छहारीदार बगैँचायुक्त स्थानमा, सुनवल नगरपालिका वडा नं. ११ बलुवामा मामी सती साँवरियाको सानो मन्दिर छ तर मन्दिर परिसर भने करीब एक बिघा क्षेत्रमा फैलिएको छ। मन्दिरदेखि केही पूर्व खोलाले जमिन काटेर प्राप्त हुनआएका पुराना भग्नावशेषहरू यहाँ जम्मा गरिएका छन्। तिनमा श्रीगणेश, मामी सती साँवरिया, उनका श्रीमान, उनका भानिज अनि परशुरामका प्रस्तर मूर्तिका साथै शिवलिङ्ग र ढुङ्गे धारा आदि पुरातात्विक महत्त्वका सामग्री छन्। तिनको प्राचीनता कति हो भन्ने बारे पुरातात्विक अध्ययन भने भएको छैन। यहाँ उत्खनन गर्दा ताम्रपत्र, हस्तीहाडका पासा र पुरानो माटाको घँटो आदि भेटिएका थिए तर ती सामान पुरातत्व विभामा लगियो भनी स्थानीय बूढापाकाहरू भन्दछन्।

भोजपुरी भाषाको मामी शब्दको अर्थ नेपाली भाषामा माइजू हुन्छ । पशुधनको रक्षक मानेर पुजिने यिनलाई कतिपयले गौतम बुद्धकी मामी (माइजू) हुन् भनेर पनि विश्वास गरेको पाइन्छ । लोकविश्वासमा बौद्ध संस्कृतिसँग पनि जोडिन आउने तर देवी मानेर हिन्दूहरूले विशेष श्रद्धा प्रकट गर्न यस ठाउँका बारे गहन अध्ययनको खाँचो छ ।

१३. वडकटेश्वर महादेव, वडा नं. - १३, बडेरा

धार्मिक आध्यात्मिक परिचय बनाउँदै गरेको र सोही अनुरूपका भौतिक पूर्वाधारहरू पनि बन्दैगरेको वडकटेश्वर धाम सुनवल नगरपालिका वडा नं. १३ बडेरामा महेन्द्र राजमार्गको दक्षिणी किनारमै अवस्थित छ । यस परिसरमा सँगैजसो गणेश, शिव र श्रीकृष्णको मूर्तिसहितका मन्दिरहरू निर्माण गरिएका छन् भने यज्ञप्रयोजनका लागि होमकुण्ड पनि तयार छ । सामाजिक सभा जमघट तथा संस्कार कर्म संपादनका लागि आवश्यक पर्ने अन्य भवनहरू योजनावद्ध किसिमले बनाउने अभिप्रायसहित यहाँ काम भइरहेको पाइन्छ । यस ठाउँमा पञ्च पल्लव र १०८ पीपलसहितको धार्मिक उद्यान थप आकर्षक बन्दो छ ।

सार्वजनिक जमिन अतिक्रमण हुनबाट जोगाई समाजको साझा प्रयोजनका निमित्त त्यसको सदुपयोग अनि आफ्नो बस्तीनिकट स्वच्छ पर्यावरणको रक्षा र शान्त धार्मिक परिवेशको निर्माणमा स्थानीयहरूद्वारा गरिएको उदाहरणीय प्रयास यहाँ पाउन सकिन्छ । अत्यन्त सुगम स्थानमा रहेको यो धाम पकृतिप्रेमी एवम् आध्यात्मिक शान्तिका आकाङ्क्षीहरूका लागि सहज पहुँचभित्रको अनुकूल विश्राम स्थल बन्ने हैसियत राख्दछ । सुनवल नगर क्षेत्रमा माथि उल्लेखित धार्मिक स्थलहरूबाहेक पनि अत्यन्त महत्वपूर्ण पर्यटकीयस्थल रहेका छन । नगरको गौरवको आयोजना सुनवल हिलपार्क, शहिद बिष्णुपाण्डे प्रतिष्ठान, वालउद्यान, भावर बन क्षेत्र, महलपोखरी होमस्टे, विहारी क्षेत्र, धुकोट गाउँ, नागपोखरी, स्वाठी पोखरी, खरकट्टी सिमसार क्षेत्र, डाकापानी, सिवालय मन्दिर, गुम्वा, मस्जित, चर्च, मठमन्दिर, नदीक्षेत्र लगायतका प्रशस्त ठुला, साना तथा मझौला खाले पर्यटकीय स्थलहरू रहेका छन ।

१४. शहिद बिष्णु पाण्डे स्मृति प्रतिष्ठान, सुनवल - १३

सुनवल नगरपालिका क्षेत्रका महत्वपूर्ण ऐतिहासिक एवं पर्यटकीय स्थलमध्ये शहिद बिष्णु पाण्डे स्मृति प्रतिष्ठान एक विशेष स्थल हो । संविधान सभाको माग सहित देशव्यापी जन-आन्दोलन चलिरहेको बेला सोहि आन्दोलनमा सरिक सुनवल वडा नं. ५ निवासी स्व. बिष्णुप्रसाद पाण्डेलाई परासी बजारमा भएको संयुक्त आन्दोलनका क्रममा सुरक्षाकर्मीको गोली लागि २०६२ साल चैत्र ३० गतेका दिन शहादत प्राप्त गर्नुभएको र शहिद बिष्णु प्रसाद पाण्डे लगायत जन-आन्दोलनमा शहादत प्राप्त गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरूको सम्झनामा शहिद प्रतिष्ठान निर्माण गर्न स्थानीय बासिन्दा र बुद्धिजीवीहरूबाट पहल भएवमोजिम तत्कालिन जिल्ला विकास समितिको कार्यालयमा २०६४ चैत्र १२ गते दर्ता कायम भै सुनवल नगरपालिकाको बनकट्टी बजारको उत्तरतर्फ करिव १० हेक्टर जग्गामा पार्क सहितको शहिद प्रतिष्ठान निर्माण कार्यको औपचारिक थालनी भएको हो । यस प्रतिष्ठान निर्माण कार्य प्रारम्भ भएदेखि हाल सम्मको अवधिमा गुरुयोजना तयार गर्ने कार्य सम्पन्न भै गुरुयोजनाले तय गरे अनुसार शहिदको शालिक निर्माण, सुन्दर पोखरी, पक्की बाटो, पैदलमार्ग, सभाहल, घेरावार तथा शौचालय र खानेपानी लगायतका संरचना निर्माण गरी संचालनमा ल्याईएको छ ।

यस प्रतिष्ठानको बिधानले तोके अनुसार संचालक समिति र सो समिति मातहतमा मानार्थ एवं आजिवन सदस्य रहने व्यवस्था गरिएको छ । प्रतिष्ठानको संचालक समितिले दैनिक कार्य संचालन लगायत सुनवल नगरपालिका, प्रदेश सरकार, नेपाल सरकार एवं बिभिन्न दाता तथा दातृ निकायहरूसंग सहकार्य गरी प्रतिष्ठानको विकास निर्माण कार्यलाई तिब्रता प्रदान गरिरहेको छ । हाल अत्यावश्यक भौतिक संरचना संगै पिकनिक स्पट निर्माण गर्ने, बृक्षारोपण गर्ने लगायतका कार्य भएकोले गुरुयोजनाले तय गरे बमोजिम शहिद संग्रहालय सहितको सुन्दर पार्क निर्माण गरी शहिदको स्मृति र गरिमालाई जिवन्त राख्दै स्थानीय पर्यटन प्रवर्द्धन एवं विकासमा टेवा पुराउने लक्ष्य लिईएको छ।

१५. सुनवल हिलपार्क

सुनवल नगर क्षेत्रका पर्यटकीय स्थलहरूमध्ये सबैभन्दा ठूलो पर्यटकीय गन्तव्यको सम्भावना सहित तिब्र रूपमा विकास भैरहेको सुनवल हिलपार्क पर्यावरण संरक्षण, पर्यटन प्रवर्द्धन एवं स्थानीय जिविकोपार्जन लगायतका सम्भावनाहरूले भरिपूर्ण निर्माणधिन आयोजना हो । निर्वाचित जनप्रतिनिधिले पदबहाली गरेसंगै समृद्ध सुनवल हाम्रो अभियान भन्ने मुल लक्ष्यका साथ प्रथम नगरसभाको निर्णय बमोजिम निर्माण कार्य थालनी गरिएको सुनवल हिलपार्क निर्माण कार्यअन्तरगत हालसम्म सडक, नाली, शौचालय, खानेपानी र विद्युतिकरणको कामसम्पन्न भइसकेको छ । कृषि, पर्यटन, प्राकृतिक स्रोत, उद्योग र व्यापार : समृद्ध सुनवलको बलियो आधार भन्ने दुर दृष्टि तय गरेको सुनवल नगरपालिकाले यस पार्कलाई गौरवको आयोजनाका रूपमा लिएको छ । १५ वर्षे गुरुयोजनासहित हिलपार्कको काम सुरु गरेपनि पहिलो चरणमा आन्तरिक पर्यटकलाई लक्षितगर्दै निर्माणको काम सम्पन्न गर्ने गरी काम भईरहेको छ । पार्कमा अहिले स्थानीय र संघीय सरकारले बजेटको व्यवस्था गरी तिब्र रूपमा निर्माण कार्य भैरहेको छ ।

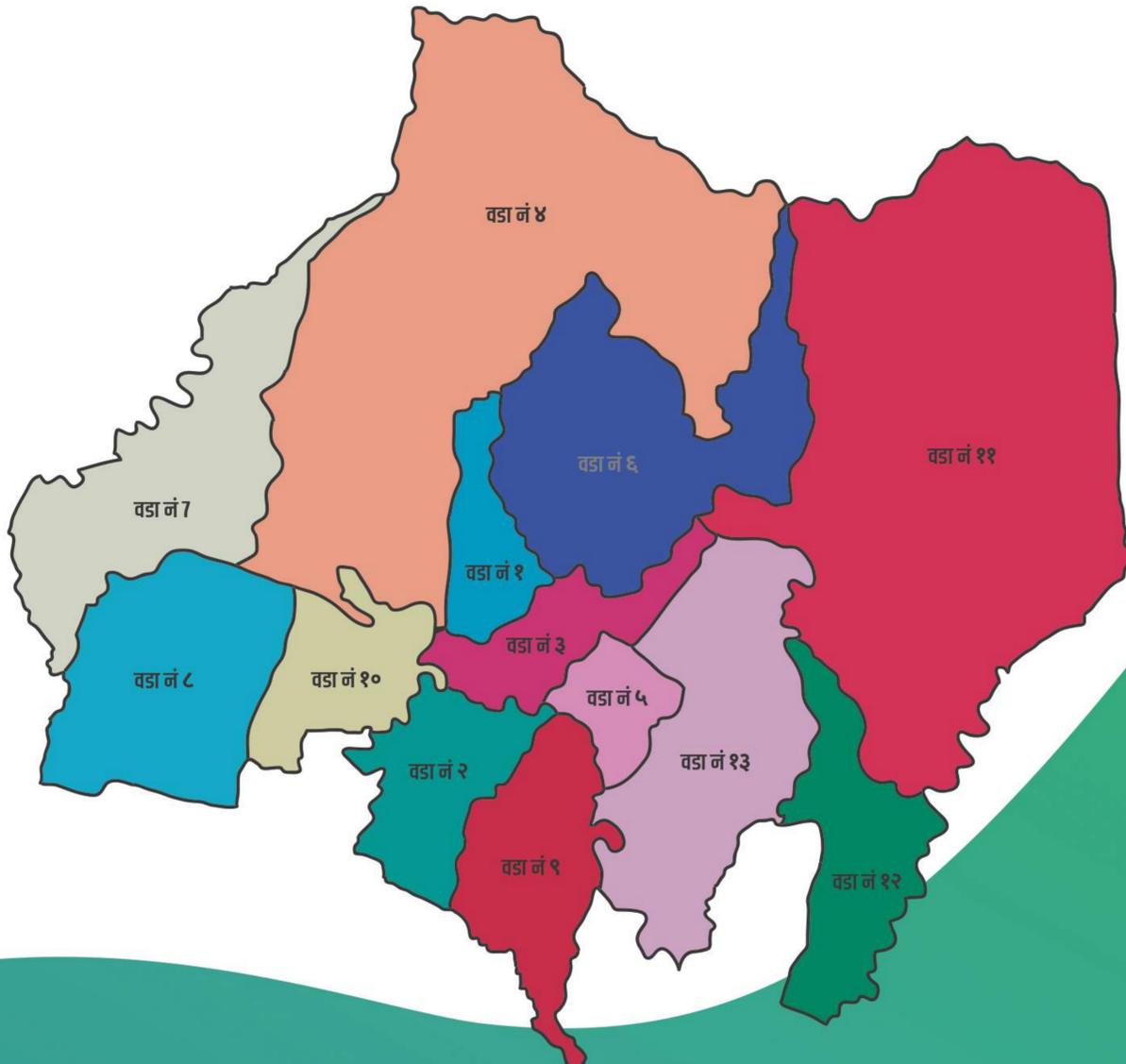
सुनवल हिलपार्कका केही तस्बिर

हिल पार्कलाई ग्रिन पार्कको रूपमा पनि विस्तार गर्न राष्ट्रपति चुरे संरक्षण विकास कार्यक्रमले ग्रिनरीको काम र तारबारको काम गरेको र संघ, प्रदेश, स्थानीय तह र निजी साझेदारहरूको सहयोगमा पार्क निर्माणका थप कार्यहरू पूरा गर्न नगरपालिकाले योजना बनाएको छ । पूर्वपश्चिम राजमार्गको सुनवल चोकबाट ३ कि.मि. को दुरीमा रहेको पार्क चुरे अन्तर्गत पहाडी क्षेत्रमा अवस्थित छ । राष्ट्रिय वन क्षेत्रमा पर्ने नाङ्गो डाँडाँका रूपमा रहेको उक्त स्थानमा पार्क निर्माण सम्पन्न भएपछि हरियाली प्रवर्द्धन भई बाह्य पर्यटकहरूको समेत आगमनमा वृद्धि हुने विश्वास लिएको छ । नवलपरासी क्षेत्रमा ठूला होटलहरू खुल्ने क्रम बढीरहेकाले सुनवल हिलपार्कमा बाहिरको पर्यटकहरू समेत भित्राउन सकिने सम्भावना रहेको छ ।

करिब २० बिगाहा क्षेत्रफलमा फैलिएको यस पार्कबाट सुनवलको अधिकाँस भु:भाग लगायत तराईको रमणीय दृष्य प्रस्ट रूपमा देख्न सकिने साथै उक्त स्थानमा भ्यूटावर निर्माणको योजना समेत रहेकोले सुनवल हिलपार्क एक विशिष्ट महत्व बोकेको रमणीय स्थान रहन गई भारतको गोरखपुरबाट समेत नजिकको दुरीमा रहेकाले सबैभन्दा बढी भारतीय पर्यटकहरूको आगमन हुन सक्ने हुँदा सुनवलको समृद्धि एवं विकासमा कोषेढुंगा सावित हुने सरोकारवालाहरूको आँकलन रहेको छ ।

सुनवल नगरपालिकाको नक्शा

नगरपालिका प्रोफाइल

सुनवल नगरपालिका

नवलपरासी जिल्लामा स्थित सुनवल नगरपालिका जिल्लाकै एक मध्य ठुलो नगरपालिका हो। प्रदेश नम्बर ५ मा पर्ने यस नगरपालिका आफ्नै भेषभुषा, संस्कृति र प्रकृतिले भरिपूर्ण छ। विकासको बाटोमा अग्रसर सुनवल नगरपालिकाले डिजिटल रूपान्तरण गर्नका निमित्त डिजिटल प्रोफाइल प्रणाली लागु गर्यो। डिजिटल, आधुनिक र जनतालाई सुविधाजनक हुने मनसाय राखी सुनवल नगरपालिकाले यो सुनौलो कदम चाली डिजिटल नगरपालिका रूपान्तरण गर्न हाम्रो प्रयास जारी छ र हामी सफल हुनेछौं।

सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल सर्भे २०७७ अनुसार कुल घरधुरी १५०८३ रहेको छ जसमध्ये सबैभन्दा धेरै घरधुरी वडा नं १२ मा १६७१ रहेको छ भने सबैभन्दा थोरै घरधुरी वडा नं १० मा ७६८ रहेको छ। यसैगरी सुनवल नगरपालिकामा कूल जनसंख्या ७१००३ रहेको छ जसमा पुरुष ३६३६२, महिला ३४६११ र अन्य ३० रहेको छ। सर्भे अनुसार कुल साक्षर जनसंख्या ५९२९७ रहेको छ भने लालपुर्जा नभएका जग्गा धनीको संख्या ४२४० रहेको छ।

नगरपालिकाका मुख्य तथ्याकं	
कुल जनसंख्या	७१००३
कुल घरधुरी	१५०८३
साक्षर जनसंख्या	५९२९७
लालपुर्जा नभएका जग्गा धनी	४२४०
पुरुष जनसंख्या	३६३६२
महिला जनसंख्या	३४६११
अन्य जनसंख्या	३०

सुनवल नगरपालिका जनप्रतिनिधि

श्री भीम बहादुर थापा क्षेत्री
(नगर प्रमुख)

श्री दधिराम अर्याल
(नगर उपप्रमुख)

वडा नं	घरधुरी	पुरुष	महिला	अन्य
वडा नं १	१२३६	२७१२	२५४७	३
वडा नं २	९००	२२१७	२१०२	४
वडा नं ३	१०५६	२४५१	२३०४	६
वडा नं ४	१४०९	३२९७	३२४८	३
वडा नं ५	८८३	२१४२	१९८७	३
वडा नं ६	९६५	२१८१	२०५६	०
वडा नं ७	१४७५	३४६२	३३२०	१
वडा नं ८	९७०	२२७८	२२२१	२
वडा नं ९	१०२५	२८६६	२६३१	५
वडा नं १०	७६८	१८१७	१७३८	०
वडा नं ११	१३६३	३३५२	३२०५	३
वडा नं १२	१६७१	४२७८	४०९१	०
वडा नं १३	१३६२	३३०९	३१६१	०

सुनवल नगरपालिकाका जनप्रतिनिधीहरू

श्री भीम बहादुर थापा क्षेत्री
(नगर प्रमुख)

श्री दधिराम अर्याल
(नगर उपप्रमुख)

सुनवल नगरपालिकाका वडा अध्यक्षहरू

बिन प्रसाद बुढाथोकी
(वडा अध्यक्ष - वडा न १)

राजेन्द्र यादव
(वडा अध्यक्ष - वडा न २)

कर्ण बहादुर सेन
(वडा अध्यक्ष - वडा न ३)

वीर बहादुर गुरुड
(वडा अध्यक्ष - वडा न ४)

थमन सिंह नेपाली
(वडा अध्यक्ष - वडा न ५)

राम प्रसाद लामा तामांग
(वडा अध्यक्ष - वडा न ६)

बसन्त राज दाहाल
(वडा अध्यक्ष - वडा न ७)

निलकण्ठ गैरे
(वडा अध्यक्ष - वडा न ८)

कन्हैया थारु
(वडा अध्यक्ष - वडा न ९)

शेषकान्त अधिकारी
(वडा अध्यक्ष - वडा न १०)

देवीलाल डुम्रे
(वडा अध्यक्ष - वडा न ११)

यमलाल पाण्डे
(वडा अध्यक्ष - वडा न १२)

श्री कृष्ण प्रसाद देवकोटा
(वडा अध्यक्ष - वडा न १३)

सुनवल नगरपालिकाका कार्यपालिका सदस्यहरू

दशरथ कुम्हाल
(कार्यपालिका सदस्य)

अर्जुन सुनार
(कार्यपालिका सदस्य)

फरेन्द्र कुमाल
(कार्यपालिका सदस्य)

पुनम बि .क
(कार्यपालिका सदस्य)

रमादेवी शर्मा
(कार्यपालिका सदस्य)

शान्ता भण्डारी
(कार्यपालिका सदस्य)

गौमाया गुरुड
(कार्यपालिका सदस्य)

तुलसी जाँवली
(कार्यपालिका सदस्य)

सुनवल नगरपालिकाका वडा सदस्यहरु

मन बहादुर थापा
(वडा सदस्य)

वालकुमारी दर्जी
(वडा सदस्य)

युद्धजङ्ग जि सी
(वडा सदस्य)

गणेश गुरुड
(वडा सदस्य)

सावित्री बस्नेत
(वडा सदस्य)

दुर्गा कोइराला
(वडा सदस्य)

लक्ष्मी कुमारी हरिजन
(वडा सदस्य)

रण बहादुर पुन
(वडा सदस्य)

श्याम बहादुर गुरुड
(वडा सदस्य)

लक्ष्मी परियार
(वडा सदस्य)

रेनु थापा
(वडा सदस्य)

कमिसरा विक
(वडा सदस्य)

गुन बहादुर थापा
(वडा सदस्य)

वालकृष्ण पंगेनी
(वडा सदस्य)

तुल्सी देवी क्षेत्री
(वडा सदस्य)

मिना नेपाली
(वडा सदस्य)

दिलकराज डुम्रे
(वडा सदस्य)

हर्क बहादुर पुन
(वडा सदस्य)

भिमा कवर
(वडा सदस्य)

यानीसारा वि .क.
(वडा सदस्य)

लीलाधर रिमाल
(वडा सदस्य)

हेप्पी नाथ कवर
(वडा सदस्य)

गायत्री दर्जी
(वडा सदस्य)

नाम नारायण कवर
(वडा सदस्य)

विनोद पाण्डे
(वडा सदस्य)

सरिता देवी पौड्याल
(वडा सदस्य)

लक्ष्मी टोमटा
(वडा सदस्य)

कृष्ण बहादुर के .सी.
(वडा सदस्य)

राजेंद्र बुढा
(वडा सदस्य)

खेम कुमारी थारु
(वडा सदस्य)

रिता लोहार
(वडा सदस्य)

अमर बहादुर थारु
(वडा सदस्य)

फुल फेकर भुट्टा
(वडा अध्यक्ष - वडा न ४)

गीता देवी बस्याल
(वडा सदस्य)

खिम बहादुर पुन
(वडा सदस्य)

धनेश्वर कवर
(वडा सदस्य)

दुर्गा देवी भुर्तेल
(वडा सदस्य)

इन्द्रमणी पाण्डे
(वडा सदस्य)

दामोदर लामिछाने
(वडा सदस्य)

शान्ती सुनार
(वडा सदस्य)

जितेन्द्रकुमार पटनवार
(वडा सदस्य)

वल बहादुर थापा
(वडा सदस्य)

पवित्रा देवी दमै
(वडा सदस्य)

खेमराज ढुडाना
(वडा सदस्य)

ओमप्रकाश चौधरी
(वडा सदस्य)

वडा प्रोफाइल

सुनवल नगरपालिका भित्र कुल १३ वटा वडाहरू पर्दछन्। यी वडाहरू आ-आफ्नै मौलिकता संस्कृति र सुन्दरताले भरिएका छन्। जनसंख्याको हिसाबले हेर्ने हो भने कुल जनसंख्या ७१००३ मा सबैभन्दा धेरै जनसंख्या वडा नम्बर १२ मा रहेको छ भने सबैभन्दा थोरै जनसंख्या वडा नम्बर १० मा रहेको छ। सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल सर्भे अनुसार कुल घरधुरी १५०८३ रहेको छ जसमध्ये सबैभन्दा धेरै घरधुरी वडा नं १२ मा १६७१ रहेको छ भने सबैभन्दा थोरै घरधुरी वडा नं १० मा ७६८ रहेको छ। सर्भे अनुसार नगरपालिकाको कुल साक्षर जनसंख्या ५९२९७ रहेको पाईन्छ। यसैगरी लालपुर्जा नभएका जग्गा धनी संख्या ४२४० रहेको पाईन्छ।

वडा नं १ को विवरण

सुनवल नगरपालिका वडा नं १ को डिजिटल सर्भे अनुसार कुल घरधुरी १२३६ रहेको छ। यसैगरी सुनवल नगरपालिका वडा नं १ को कुल जनसंख्या ५२६२ रहेको छ जसमा पुरुष २७१२, महिला २५४७ र अन्य ३ रहेको छ। सर्भे अनुसार कुल साक्षर जनसंख्या ४५७३ रहेको छ। साक्षर पुरुषहरूको संख्या २४४५ रहेको छ र साक्षर महिलाहरूको संख्या २१२६ रहेको छ। लालपुर्जा नभएका जग्गा धनीको संख्या १७४

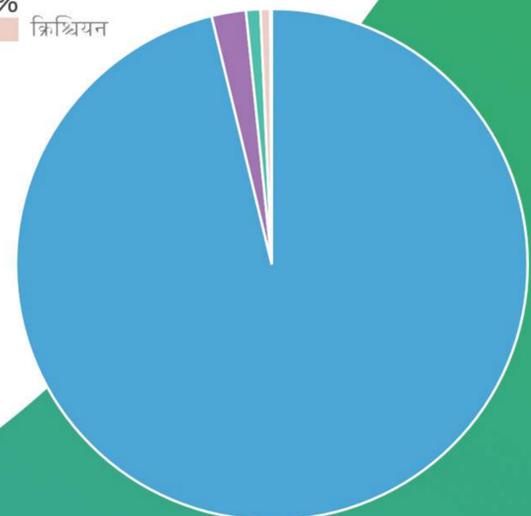
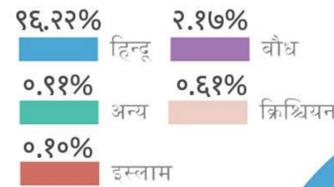

बिन प्रसाद बुढाथोकी (अध्यक्ष)

वडा नं १ मुख्य तथ्यांक	
कुल घरधुरी	१२३६
कुल जनसंख्या	५२६२
साक्षर जनसंख्या	४५७३
लालपुर्जा नभएका जग्गा धनी संख्या	१७४

वडा नं १ जनसंख्या तथ्यांक	
पुरुष को संख्या	२७१२
महिला को संख्या	२५४७
अन्य को संख्या	३
कुल जनसंख्या	५२६२

वडा नं १ साक्षर जनसंख्या तथ्यांक	
कुल जनसंख्या	५२६२
साक्षर पुरुषको संख्या	२४४५
साक्षर महिला संख्या	२१२६
अन्य साक्षर जनसंख्या	२
कुल साक्षर जनसंख्या	४५७३

वडा नं २ को विवरण

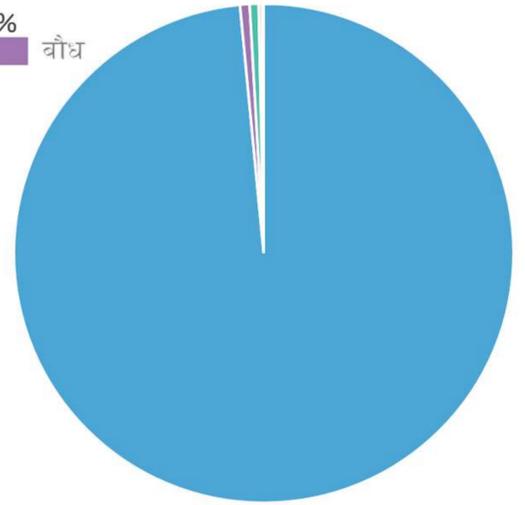
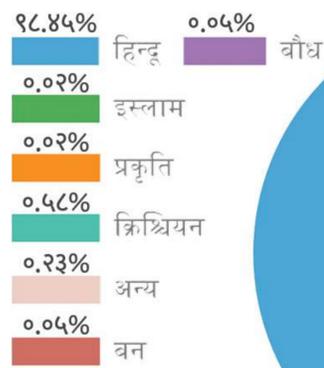
राजेन्द्र यादव (अध्यक्ष)

सुनवल नगरपालिका वडा नं २ को डिजिटल सर्भे अनुसार कुल घरधुरी ९०० रहेको छ। यसैगरी सुनवल नगरपालिका वडा नं २ को कुल जनसंख्या ४३२३ रहेको छ जसमा पुरुष २२१७, महिला २१०२ र अन्य ४ रहेको छ। सर्भे अनुसार कुल साक्षर जनसंख्या ३४०३ रहेको छ। साक्षर पुरुषहरूको संख्या १८३४ रहेको छ र साक्षर महिलाहरूको संख्या १५६७ रहेको छ। लालपुर्जा नभएका जग्गा धनीको संख्या ११८ रहेको छ।

वडा नं २ मुख्य तथ्यांक	
कुल घरधुरी	९००
कुल जनसंख्या	४३२३
साक्षर जनसंख्या	३४०३
लालपुर्जा नभएका जग्गा धनी संख्या	११८

वडा नं २ जनसंख्या तथ्यांक	
पुरुष को संख्या	२२१७
महिला को संख्या	२१०२
अन्य को संख्या	४
कुल जनसंख्या	४३२३

वडा नं २ साक्षर जनसंख्या तथ्यांक	
कुल जनसंख्या	४३२३
साक्षर पुरुषको संख्या	१८३४
साक्षर महिला संख्या	१५६७
अन्य साक्षर जनसंख्या	२
कुल साक्षर जनसंख्या	३४०३

वडा नं ३ को विवरण

सुनवल नगरपालिका वडा नं ३ को डिजिटल सर्भे अनुसार कुल घरधुरी १०५६ रहेको छ। यसैगरी सुनवल नगरपालिका वडा नं ३ को कुल जनसंख्या ४७६१ रहेको छ जसमा पुरुष २४५१, महिला २३०४ र अन्य ६ रहेको छ। सर्भे अनुसार कुल साक्षर जनसंख्या ४३३९ रहेको छ। साक्षर पुरुषहरूको संख्या २३०४ रहेको छ र साक्षर महिलाहरूको संख्या २०२९ रहेको छ। लालपुर्जा नभएका जग्गा धनीको संख्या १२० रहेको छ।

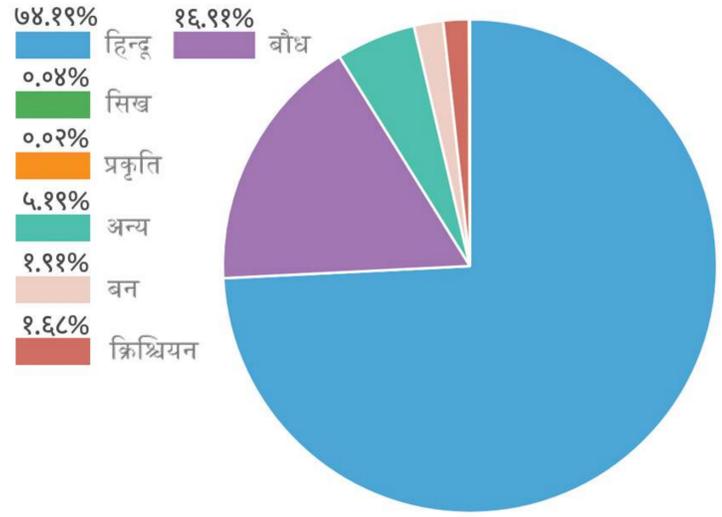
कर्ण बहादुर सेन (अध्यक्ष)

वडा नं ३ मुख्य तथ्यांक	
कुल घरधुरी	१०५६
कुल जनसंख्या	४७६१
साक्षर जनसंख्या	४३३९
लालपुर्जा नभएका जग्गा धनी संख्या	१२०

वडा नं ३ जनसंख्या तथ्यांक	
पुरुष को संख्या	२४५१
महिला को संख्या	२३०४
अन्य को संख्या	६
कुल जनसंख्या	४७६१

वडा नं ३ को विवरण

वडा नं ३ साक्षर जनसंख्या तथ्यांक	
कुल जनसंख्या	४७६१
साक्षर पुरुषको संख्या	२३०४
साक्षर महिला संख्या	२०२९
अन्य साक्षर जनसंख्या	६
कुल साक्षर जनसंख्या	४३३९

वडा नं ४ को विवरण

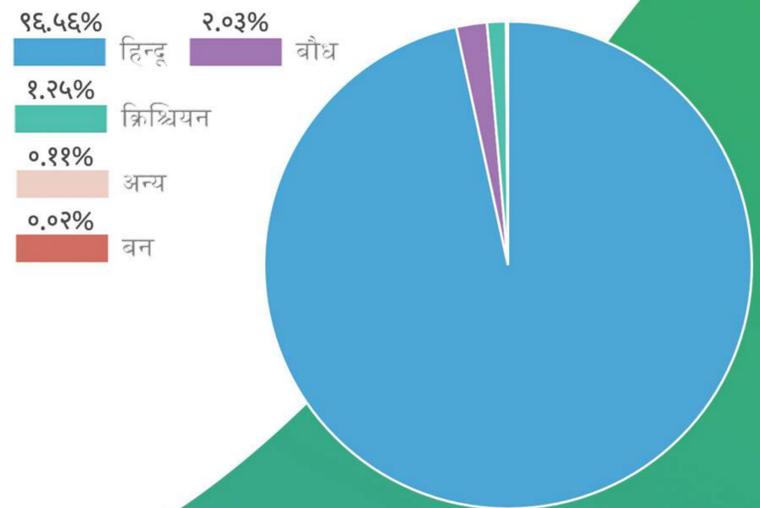
बीर बहादुर गुरुङ (अध्यक्ष)

सुनवल नगरपालिका वडा नं ४ को डिजिटल सर्भे अनुसार कुल घरधुरी १४०९ रहेको छ। यसैगरी सुनवल नगरपालिका वडा नं ४ को कुल जनसंख्या ६५४८ रहेको छ जसमा पुरुष ३२९७, महिला ३२४८ र अन्य ३ रहेको छ। सर्भे अनुसार कुल साक्षर जनसंख्या ५९१९ रहेको छ। साक्षर पुरुषहरूको संख्या ३०४७ रहेको छ र साक्षर महिलाहरूको संख्या २८७० रहेको छ। लालपुरजा नभएका जग्गा धनीको संख्या ४०६ रहेको छ।

वडा नं ४ मुख्य तथ्यांक	
कुल घरधुरी	१४०९
कुल जनसंख्या	६५४८
साक्षर जनसंख्या	५९१९
लालपुरजा नभएका जग्गा धनी संख्या	४०६

वडा नं ४ जनसंख्या तथ्यांक	
पुरुष को संख्या	३२९७
महिला को संख्या	३२४८
अन्य को संख्या	३
कुल जनसंख्या	६५४८

वडा नं ४ साक्षर जनसंख्या तथ्यांक	
कुल जनसंख्या	६५४८
साक्षर पुरुषको संख्या	३०४७
साक्षर महिला संख्या	२८७०
अन्य साक्षर जनसंख्या	२
कुल साक्षर जनसंख्या	५९१९

वडा नं ५ को विवरण

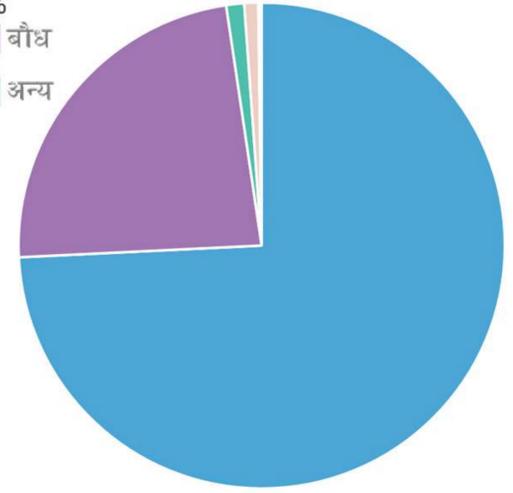
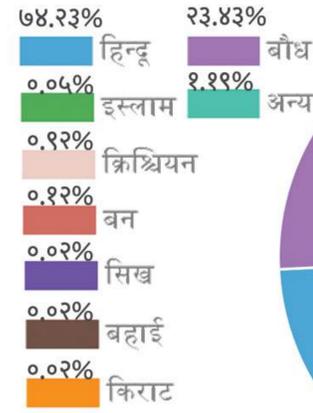
थमन सिंह नेपाली (अध्यक्ष)

सुनवल नगरपालिका वडा नं ५ को डिजिटल सर्भे अनुसार कुल घरधुरी ८८३ रहेको छ। यसैगरी सुनवल नगरपालिका वडा नं ५ को कुल जनसंख्या ४१३२ रहेको छ जसमा पुरुष २१४२, महिला १९८७ र अन्य ३ रहेको छ। सर्भे अनुसार कुल साक्षर जनसंख्या ३४७३ रहेको छ। साक्षर पुरुषहरूको संख्या १९०० रहेको छ र साक्षर महिलाहरूको संख्या १५७१ रहेको छ। लालपुरजा नभएका जग्गा धनीको संख्या १०७ रहेको छ।

वडा नं ५ मुख्य तथ्यांक	
कुल घरधुरी	८८३
कुल जनसंख्या	४१३२
साक्षर जनसंख्या	३४७३
लालपुरजा नभएका जग्गा धनी संख्या	१०७

वडा नं ५ जनसंख्या तथ्यांक	
पुरुष को संख्या	२१४२
महिला को संख्या	१९८७
अन्य को संख्या	३
कुल जनसंख्या	४१३२

वडा नं ५ साक्षर जनसंख्या तथ्यांक	
कुल जनसंख्या	४१३२
साक्षर पुरुषको संख्या	१९००
साक्षर महिला संख्या	१५७१
अन्य साक्षर जनसंख्या	२
कुल साक्षर जनसंख्या	३४७३

वडा नं ६ को विवरण

सुनवल नगरपालिका वडा नं ६ को डिजिटल सर्भे अनुसार कुल घरधुरी ९६५ रहेको छ। यसैगरी सुनवल नगरपालिका वडा नं ६ को कुल जनसंख्या ४२३७ रहेको छ जसमा पुरुष २१८१, महिला २०५६ र अन्य ० रहेको छ। सर्भे अनुसार कुल साक्षर जनसंख्या ३३३० रहेको छ। साक्षर पुरुषहरूको संख्या १७६९ रहेको छ र साक्षर महिलाहरूको संख्या १५६१ रहेको छ। लालपुरजा नभएका जग्गा धनीको संख्या ३१२ रहेको छ।

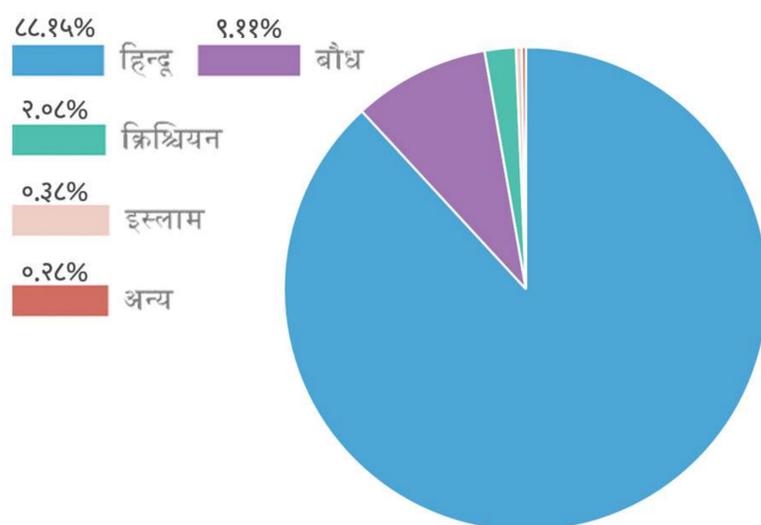
राम प्रसाद लामा तामांग (अध्यक्ष)

वडा नं ६ मुख्य तथ्यांक	
कुल घरधुरी	९६५
कुल जनसंख्या	४२३७
साक्षर जनसंख्या	३३३०
लालपुरजा नभएका जग्गा धनी संख्या	३१२

वडा नं ६ जनसंख्या तथ्यांक	
पुरुष को संख्या	२१८१
महिला को संख्या	२०५६
अन्य को संख्या	०
कुल जनसंख्या	४२३७

वडा नं ६ को विवरण

वडा नं ६ साक्षर जनसंख्या तथ्यांक	
कुल जनसंख्या	४२३७
साक्षर पुरुषको संख्या	१७६९
साक्षर महिला संख्या	१५६१
कुल साक्षर जनसंख्या	३३३०

वडा नं ७ को विवरण

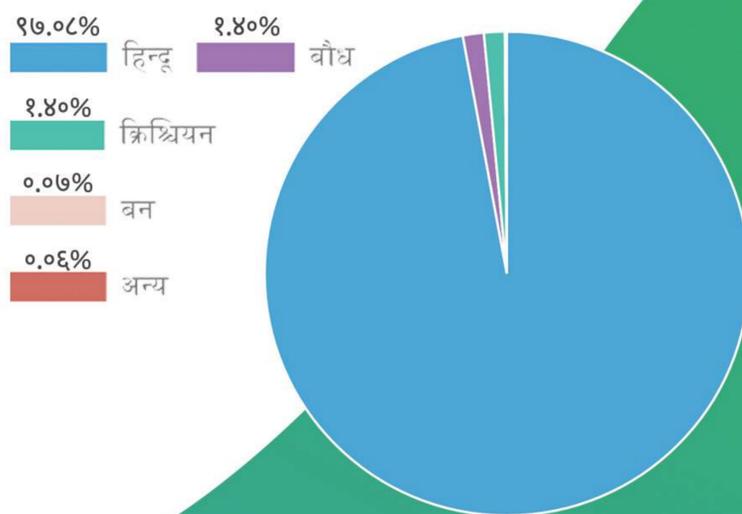
बसन्त राज दाहाल (अध्यक्ष)

सुनवल नगरपालिका वडा नं ७ को डिजिटल सर्भे अनुसार कुल घरधुरी १४७५ रहेको छ। यसैगरी सुनवल नगरपालिका वडा नं ७ को कुल जनसंख्या ६७८३ रहेको छ जसमा पुरुष ३४६२, महिला ३३२० र अन्य १ रहेको छ। सर्भे अनुसार कुल साक्षर जनसंख्या ५६२९ रहेको छ। साक्षर पुरुषहरूको संख्या ३०६९ रहेको छ र साक्षर महिलाहरूको संख्या २५५९ रहेको छ। लालपुरजा नभएका जग्गा धनीको संख्या ७७० रहेको छ।

वडा नं ७ मुख्य तथ्यांक	
कुल घरधुरी	१४७५
कुल जनसंख्या	६७८३
साक्षर जनसंख्या	५६२९
लालपुरजा नभएका जग्गा धनी संख्या	७७०

वडा नं ७ जनसंख्या तथ्यांक	
पुरुष को संख्या	३४६२
महिला को संख्या	३३२०
अन्य को संख्या	१
कुल जनसंख्या	६७८३

वडा नं ७ साक्षर जनसंख्या तथ्यांक	
कुल जनसंख्या	६७८३
साक्षर पुरुषको संख्या	३०६९
साक्षर महिला संख्या	२५५९
अन्य साक्षर जनसंख्या	१
कुल साक्षर जनसंख्या	५६२९

वडा नं ८ को विवरण

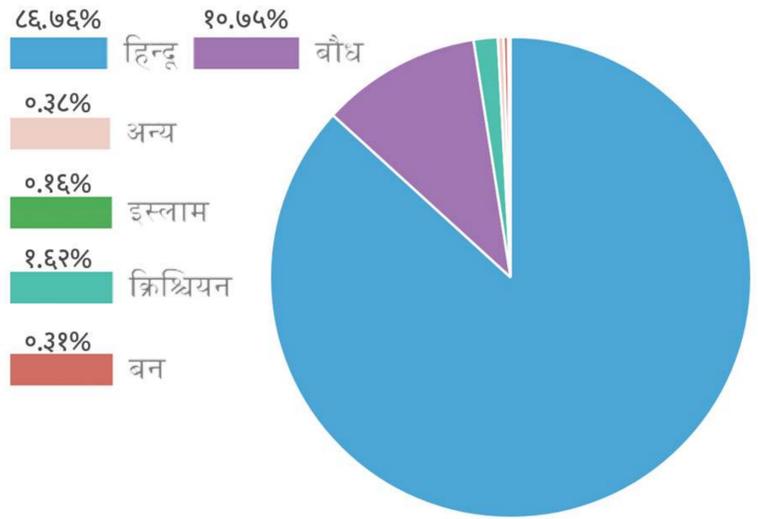
निलकण्ठ गैरे (अध्यक्ष)

सुनवल नगरपालिका वडा नं ८ को डिजिटल सर्भे अनुसार कुल घरधुरी ९७० रहेको छ। यसैगरी सुनवल नगरपालिका वडा नं ८ को कुल जनसंख्या ४५०१ रहेको छ जसमा पुरुष २२७८, महिला २२२१ र अन्य २ रहेको छ। सर्भे अनुसार कुल साक्षर जनसंख्या ३६११ रहेको छ। साक्षर पुरुषहरूको संख्या १९५६ रहेको छ र साक्षर महिलाहरूको संख्या १६५३ रहेको छ। लालपुरजा नभएका जग्गा धनीको संख्या ४२० रहेको छ।

वडा नं ८ मुख्य तथ्यांक	
कुल घरधुरी	९७०
कुल जनसंख्या	४५०१
साक्षर जनसंख्या	३६११
लालपुरजा नभएका जग्गा धनी संख्या	४२०

वडा नं ८ जनसंख्या तथ्यांक	
पुरुष को संख्या	२२७८
महिला को संख्या	२२२१
अन्य को संख्या	२
कुल जनसंख्या	४५०१

वडा नं ८ साक्षर जनसंख्या तथ्यांक	
कुल जनसंख्या	४५०१
साक्षर पुरुषको संख्या	१९५६
साक्षर महिला संख्या	१६५३
अन्य साक्षर जनसंख्या	२
कुल साक्षर जनसंख्या	३६११

वडा नं ९ को विवरण

सुनवल नगरपालिका वडा नं ९ को डिजिटल सर्भे अनुसार कुल घरधुरी १०२५ रहेको छ। यसैगरी सुनवल नगरपालिका वडा नं ९ को कुल जनसंख्या ५५०२ रहेको छ जसमा पुरुष २८६६, महिला २६३१ र अन्य ५ रहेको छ। सर्भे अनुसार कुल साक्षर जनसंख्या ४१७९ रहेको छ। साक्षर पुरुषहरूको संख्या २३४६ रहेको छ र साक्षर महिलाहरूको संख्या १८३० रहेको छ। लालपुरजा नभएका जग्गा धनीको संख्या ६२ रहेको छ।

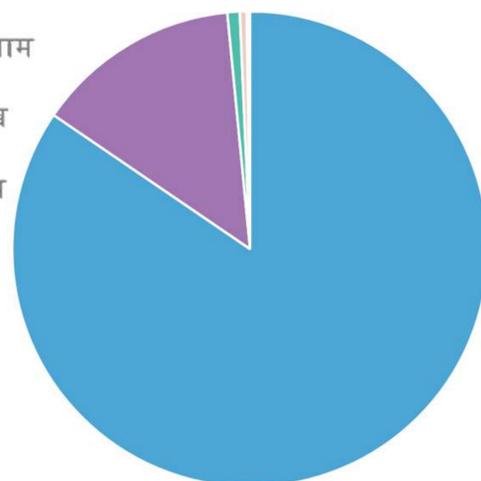
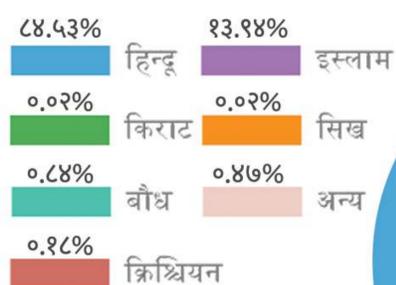
कन्हैया थारु (अध्यक्ष)

वडा नं ९ मुख्य तथ्यांक	
कुल घरधुरी	१०२५
कुल जनसंख्या	५५०२
साक्षर जनसंख्या	४१७९
लालपुरजा नभएका जग्गा धनी संख्या	६२

वडा नं ९ जनसंख्या तथ्यांक	
पुरुष को संख्या	२८६६
महिला को संख्या	२६३१
अन्य को संख्या	५
कुल जनसंख्या	५५०२

वडा नं ९ को विवरण

वडा नं ९ साक्षर जनसंख्या तथ्यांक	
कुल जनसंख्या	५५०२
साक्षर पुरुषको संख्या	२३४६
साक्षर महिला संख्या	१८३०
अन्य साक्षर जनसंख्या	३
कुल साक्षर जनसंख्या	४१७९

वडा नं १० को विवरण

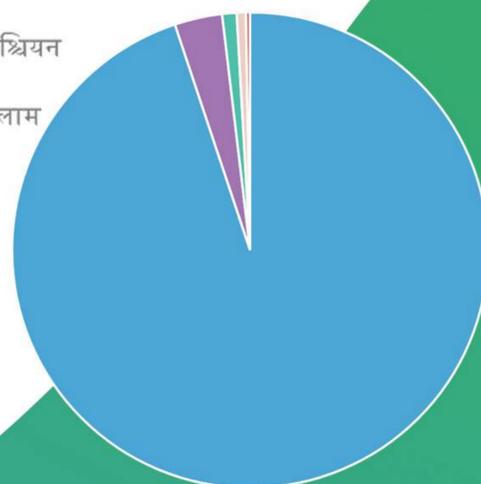
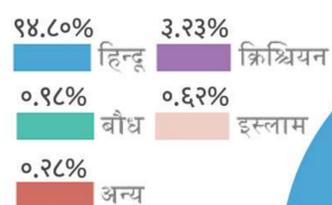
शेषकान्त अधिकारी (अध्यक्ष)

सुनवल नगरपालिका वडा नं १० को डिजिटल सर्भे अनुसार कुल घरधुरी ७६८ रहेको छ। यसैगरी सुनवल नगरपालिका वडा नं १० को कुल जनसंख्या ३५५५ रहेको छ जसमा पुरुष १८१७, महिला १७३८ र अन्य ० रहेको छ। सर्भे अनुसार कुल साक्षर जनसंख्या ३०८७ रहेको छ। साक्षर पुरुषहरूको संख्या १६४२ रहेको छ र साक्षर महिलाहरूको संख्या १४४५ रहेको छ। लालपुरजा नभएका जग्गा धनीको संख्या ६१६ रहेको छ।

वडा नं १० मुख्य तथ्यांक	
कुल घरधुरी	७६८
कुल जनसंख्या	३५५५
साक्षर जनसंख्या	३०८७
लालपुरजा नभएका जग्गा धनी संख्या	६१६

वडा नं १० जनसंख्या तथ्यांक	
पुरुष को संख्या	१८१७
महिला को संख्या	१७३८
अन्य को संख्या	०
कुल जनसंख्या	३५५५

वडा नं १० साक्षर जनसंख्या तथ्यांक	
कुल जनसंख्या	३५५५
साक्षर पुरुषको संख्या	१६४२
साक्षर महिला संख्या	१४४५
कुल साक्षर जनसंख्या	३०८७

वडा नं ११ को विवरण

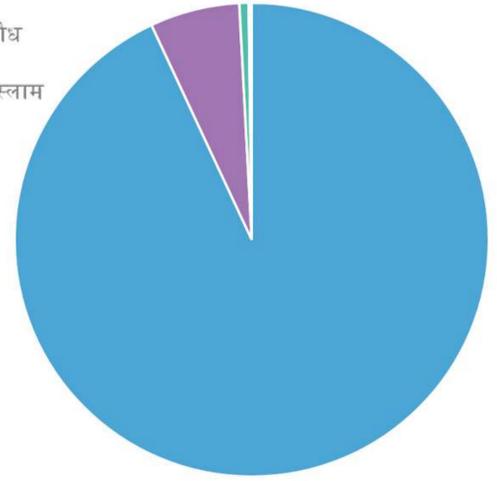
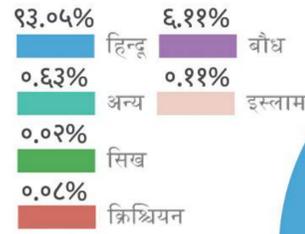
देवीलाल डुम्रे (अध्यक्ष)

सुनवल नगरपालिका वडा नं ११ को डिजिटल सर्भे अनुसार कुल घरधुरी १३६३ रहेको छ। यसैगरी सुनवल नगरपालिका वडा नं ११ को कुल जनसंख्या ६५६० रहेको छ जसमा पुरुष ३३५२, महिला ३२०५ र अन्य ३ रहेको छ। सर्भे अनुसार कुल साक्षर जनसंख्या ५३७२ रहेको छ। साक्षर पुरुषहरूको संख्या २८७३ रहेको छ र साक्षर महिलाहरूको संख्या २४९६ रहेको छ। लालपुरजा नभएका जग्गा धनीको संख्या ४२० रहेको छ।

वडा नं ११ मुख्य तथ्यांक	
कुल घरधुरी	१३६३
कुल जनसंख्या	६५६०
साक्षर जनसंख्या	५३७२
लालपुरजा नभएका जग्गा धनी संख्या	४२०

वडा नं ११ जनसंख्या तथ्यांक	
पुरुष को संख्या	३३५२
महिला को संख्या	३२०५
अन्य को संख्या	३
कुल जनसंख्या	६५६०

वडा नं ११ साक्षर जनसंख्या तथ्यांक	
कुल जनसंख्या	६५६०
साक्षर पुरुषको संख्या	२८७३
साक्षर महिला संख्या	२४९६
अन्य साक्षर जनसंख्या	३
कुल साक्षर जनसंख्या	५३७२

वडा नं १२ को विवरण

सुनवल नगरपालिका वडा नं १२ को डिजिटल सर्भे अनुसार कुल घरधुरी १६७१ रहेको छ। यसैगरी सुनवल नगरपालिका वडा नं १२ को कुल जनसंख्या ८३६९ रहेको छ जसमा पुरुष ४२७८, महिला ४०९१ र अन्य ० रहेको छ। सर्भे अनुसार कुल साक्षर जनसंख्या ७०६० रहेको छ। साक्षर पुरुषहरूको संख्या ३८१६ रहेको छ र साक्षर महिलाहरूको संख्या ३२४४ रहेको छ। लालपुरजा नभएका जग्गा धनीको संख्या ३७८ रहेको छ।

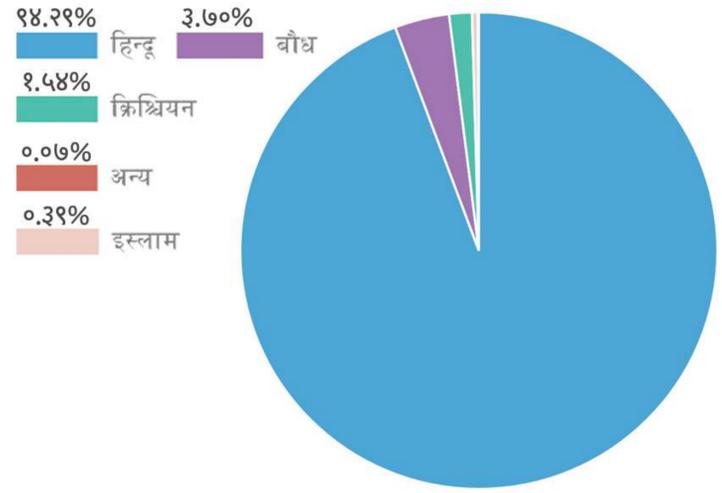
यमलाल पाण्डे (अध्यक्ष)

वडा नं १२ मुख्य तथ्यांक	
कुल घरधुरी	१६७१
कुल जनसंख्या	८३६९
साक्षर जनसंख्या	७०६०
लालपुरजा नभएका जग्गा धनी संख्या	३७८

वडा नं १२ जनसंख्या तथ्यांक	
पुरुष को संख्या	४२७८
महिला को संख्या	४०९१
अन्य को संख्या	०
कुल जनसंख्या	८३६९

वडा नं १२ को विवरण

वडा नं १२ साक्षर जनसंख्या तथ्यांक	
कुल जनसंख्या	८३६९
साक्षर पुरुषको संख्या	३८१६
साक्षर महिला संख्या	३२४४
कुल साक्षर जनसंख्या	७०६०

वडा नं १३ को विवरण

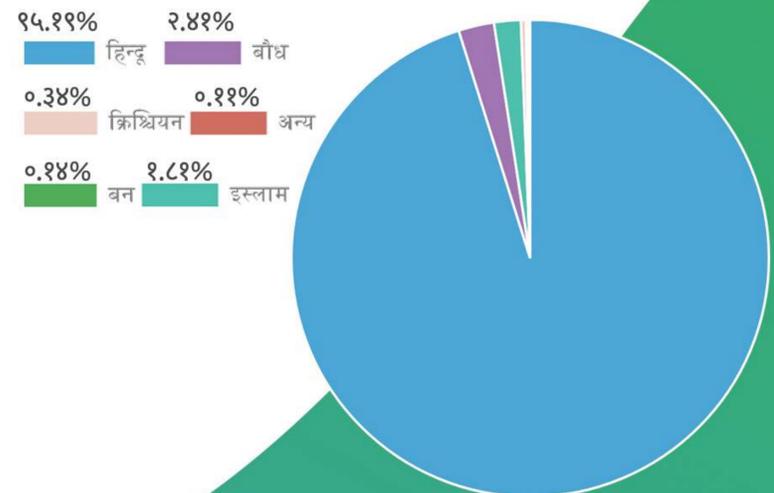
श्री कृष्ण प्रसाद देवकोटा
(अध्यक्ष)

सुनवल नगरपालिका वडा नं १३ को डिजिटल सर्भे अनुसार कुल घरधुरी १३६२ रहेको छ। यसैगरी सुनवल नगरपालिका वडा नं १३ को कुल जनसंख्या ६४७० रहेको छ जसमा पुरुष ३३०९, महिला ३१६१ र अन्य ० रहेको छ। सर्भे अनुसार कुल साक्षर जनसंख्या ५३२२ रहेको छ। साक्षर पुरुषहरूको संख्या २८१६ रहेको छ र साक्षर महिलाहरूको संख्या २५०६ रहेको छ। लालपुरजा नभएका जग्गा धनीको संख्या ३३७ रहेको छ।

वडा नं १३ मुख्य तथ्यांक	
कुल घरधुरी	१३६२
कुल जनसंख्या	६४७०
साक्षर जनसंख्या	५३२२
लालपुरजा नभएका जग्गा धनी संख्या	३३७

वडा नं १३ जनसंख्या तथ्यांक	
पुरुष को संख्या	३३०९
महिला को संख्या	३१६१
अन्य को संख्या	०
कुल जनसंख्या	६४७०

वडा नं १३ साक्षर जनसंख्या तथ्यांक	
कुल जनसंख्या	६४७०
साक्षर पुरुषको संख्या	२८१६
साक्षर महिला संख्या	२५०६
कुल साक्षर जनसंख्या	५३२२

शिक्षा

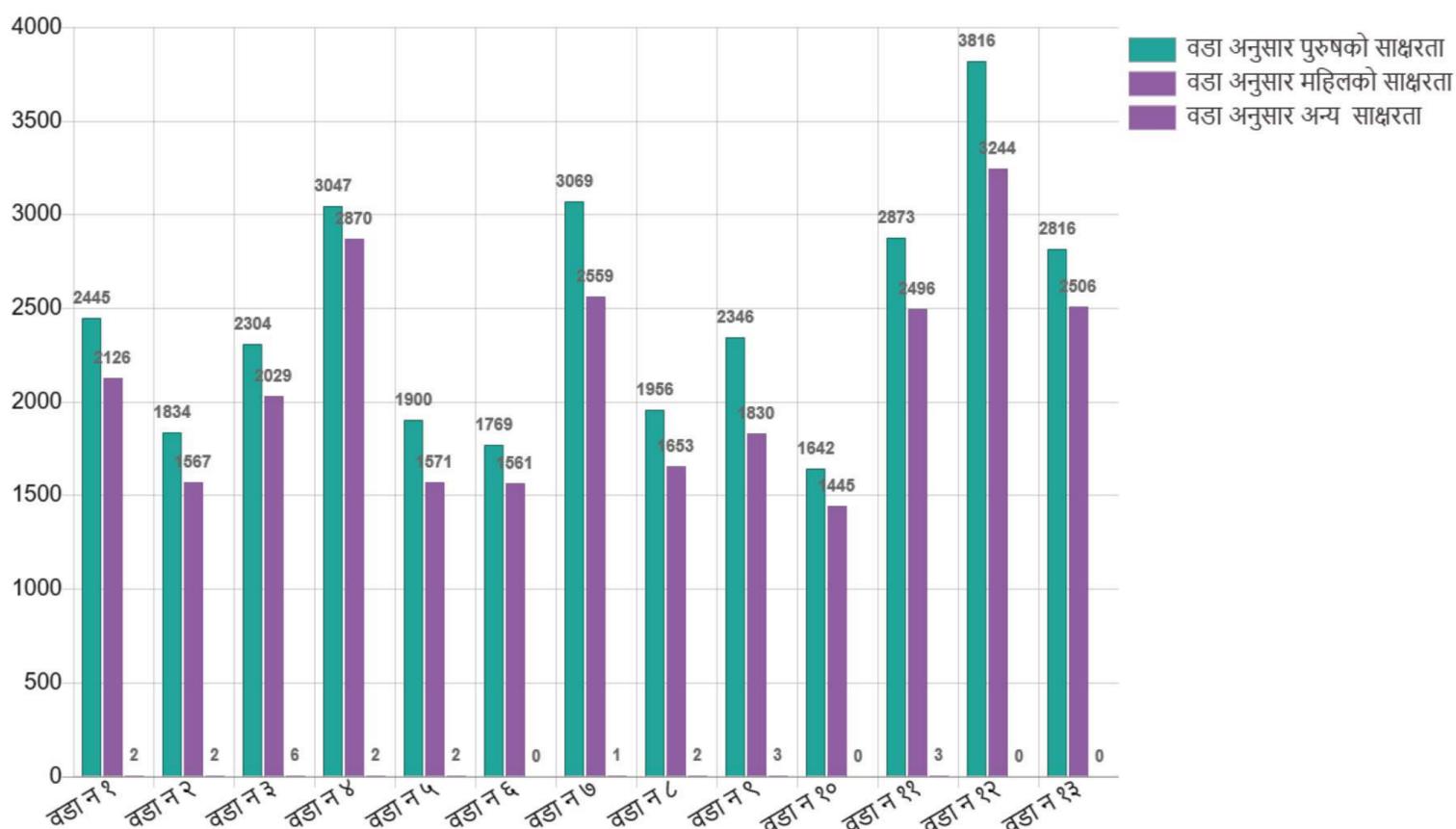
सुनवल नगरपालिका डिजिटल सर्भे २०७७ अनुसार सुनवल नगरपालिकाको शिक्षा क्षेत्र निकै दुरुस्त र बलियो रहेको हेर्न पाइन्छ। कुल जनसंख्या ७१००३ मा साक्षर जनसंख्या ५९२९७ रहेको पाइन्छ। आफ्नो जनताको शैक्षिक क्षमता र प्रोत्साहनका निमित्त थुप्रै विद्यालय तथा शिक्षण भवनहरूको निर्माण गर्न जनप्रतिनिधिहरू सधैं अगाडि हुनुभएको कुरा प्रष्ट देखिन्छ।।

सर्भे बाट संकलन गरिएको तथ्यांक हेर्ने हो भने माध्यमिक तह गर्नुभएको कुल घरधुरी ५२९२ पाइन्छ। त्यसैगरी प्रा.बी तह गर्नुहुने घरधुरी ४९६४, नि.मा.वि तह गर्नुहुने घरधुरी ४९२२, उच्च मा.वि गर्नुहुने घरधुरी ३९१३, पढ्न र लेख्न सक्नुहुने घरधुरी १९९४, स्नातक तह गर्नुभएको घरधुरी १२२०, पढ्न र लेख्न नसक्ने घरधुरी ८६०, सामान्य गणितीय जोड घटाउ गर्न जान्नु हुने घरधुरी ५७७, स्नातकोत्तर तह गर्नुभएका घरधुरी ४२५ र पढ्न मात्र सक्नुहुने घरधुरी १०२ रहेको पाइन्छ। वडा नम्बर १२ मा सबैभन्दा धेरै साक्षर जनसंख्या रहेको हेर्न सकिन्छ जसमध्ये साक्षर पुरुष जनसंख्या ३८१६ र साक्षर महिला जनसंख्या ३२४४ रहेको छ। सबैभन्दा थोरै घरधुरी रहेको वडा नम्बर १० मा साक्षर पुरुष जनसंख्या १६४२ र साक्षर महिला जनसंख्या १४४५ गरि कुल साक्षर जनसंख्या ३०८७ रहेको छ।

साक्षरता	घरधुरी
पढ्न र लेख्न नसक्ने	८६०
पढ्न र लेख्न सक्ने	१९९४
माध्यमिक तह	५२९२
नि.मा.बि तह	४९२२
प्रा.बि तह	४९६४
स्नातक तह	१२२०
उच्च मा.बि तह (+२)	३९१३
स्नातकोत्तर तह	४२५
सामान्य गणित गर्न जान्ने	५७७
पढ्न मात्र सक्ने	१०२
P.H.D	४४

वडा नं	साक्षर पुरुष	साक्षर महिला	अन्य	जम्मा
वडा नं १	२४४५	२१२६	२	४५७३
वडा नं २	१८३४	१५६७	२	३४०३
वडा नं ३	२३०४	२०२९	६	४३३९
वडा नं ४	३०४७	२८७०	२	५९१९
वडा नं ५	१९००	१५७१	२	३४७३
वडा नं ६	१७६९	१५६१	०	३३३०
वडा नं ७	३०६९	२५५९	१	५६२९
वडा नं ८	१९५६	१६५३	२	३६११
वडा नं ९	२३४६	१८३०	३	४१७९
वडा नं १०	१६४२	१४४५	०	३०८७
वडा नं ११	२८७३	२४९६	३	५३७२
वडा नं १२	३८१६	३२४४	०	७०६०
वडा नं १३	२८१६	२५०६	०	५३२२

वडा अनुसार साक्षरताको विवरण

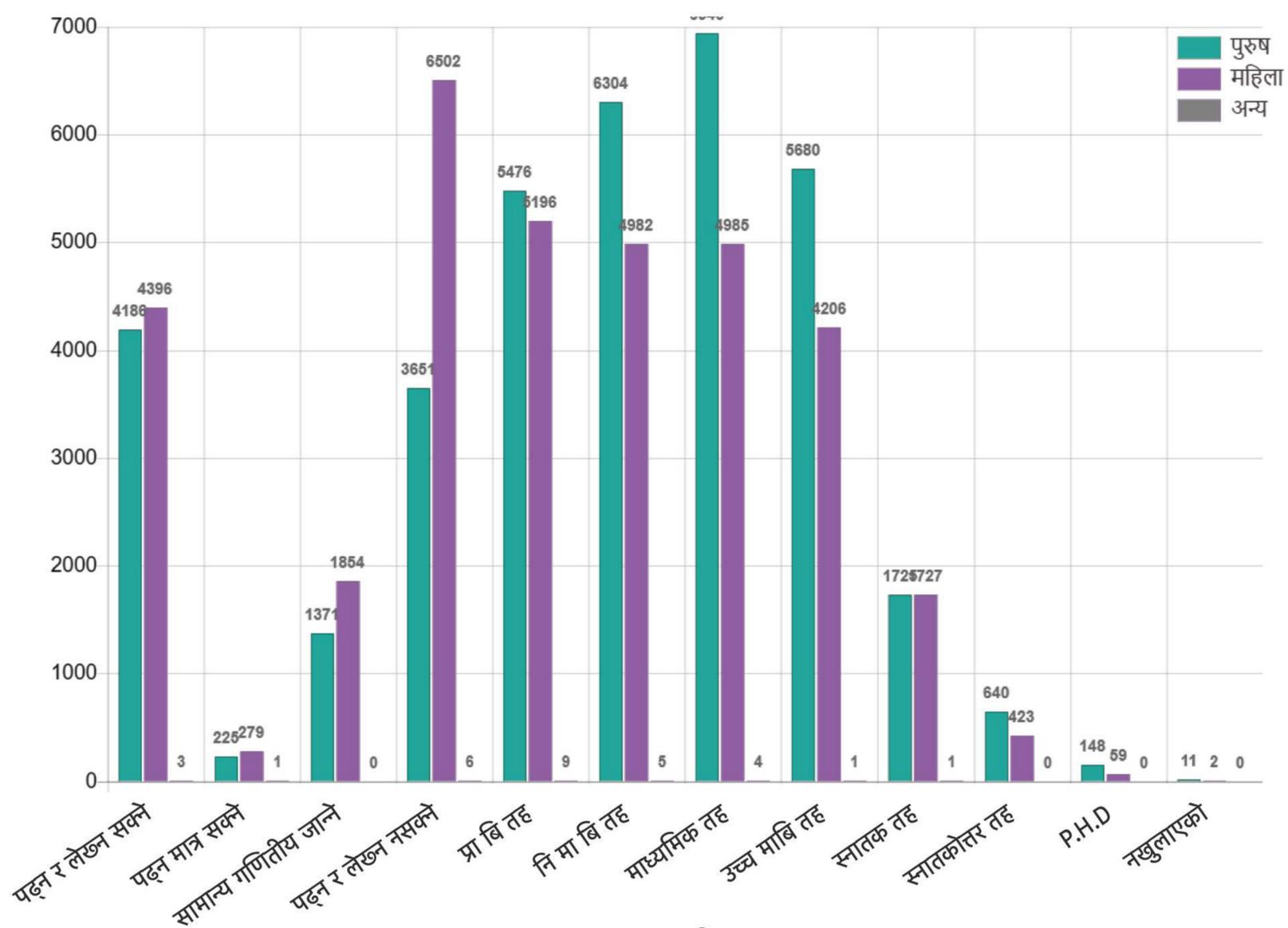
तथ्यांक तालिका

क्र.सं.	वडा	पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा
१	वडा न १	२४४५	२१२६	२	४५७३
२	वडा न २	१८३४	१५६७	२	३४०३
३	वडा न ३	२३०४	२०२९	६	४३३९
४	वडा न ४	३०४७	२८७०	२	५९१९
५	वडा न ५	१९००	१५७१	२	३४७३
६	वडा न ६	१७६९	१५६९	०	३३३०
७	वडा न ७	३०६९	२५५९	१	५६२९
८	वडा न ८	१९५६	१६५३	२	३६१९
९	वडा न ९	२३४६	१८३०	३	४१७९
१०	वडा न १०	१६४२	१४४५	०	३०८७
११	वडा न ११	२८७३	२४९६	३	५३७२
१२	वडा न १२	३८१६	३२४४	०	७०६०
१३	वडा न १३	२८१६	२५०६	०	५३२२

विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।
https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/population-woda-literacy

साक्षरताको आधारमा विवरण

तथ्यांक तालिका

क्र.सं.	साक्षरता	पुरुष	महिला	अन्य	जनसंख्या	प्रतिशत
१	पढ्न र लेख्न सक्ने	४१८६	४३९६	३	८५८५	१२.०९
२	पढ्न मात्र सक्ने	२२५	२७९	१	५०५	०.७१
३	सामान्य गणितीय जोड घटाउ गर्न जान्ने	१३७१	१८५४	०	३२२५	४.५४
४	पढ्न र लेख्न नसक्ने	३६५१	६५०२	६	१०१५९	१४.३१
५	प्रा बि तह	५४७६	५१९६	९	१०६८१	१५.०४
६	नि मा बि तह	६३०४	४९८२	५	११२९१	१५.९०
७	माध्यमिक तह	६९४५	४९८५	४	११९३४	१६.८१
८	उच्च माबि तह	५६८०	४२०६	१	९८८७	१३.९२
९	स्नातक तह	१७२५	१७२७	१	३४५३	४.८६
१०	स्नातकोत्तर तह	६४०	४२३	०	१०६३	१.५०
११	P.H.D	१४८	५९	०	२०७	०.२९
१२	नखुलाएको	११	२	०	१३	०.०२

विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।

https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/family-literacy

कृषि

सुनवल नगरपालिका तराईको भू-भागमा पर्ने भएकोले यसको जमिन निकै नै कृषियोग्य र उब्जाउ छ। यहाँ विभिन्न किसिमका अनाज हरु उब्जन हुने, फलफूलहरु फल्ने र पशुपालन पनि निकै फस्टाउने गरिएको देख्न पाइन्छ। सुनवल नगरपालिकाका जनताहरु विभिन्न किसिमका कृषि क्षेत्रहरुमा संलग्न छन्। सामान्य खेतीबाली, फलफूल तरकारी लगायत मौरीपालन, पशुपालन र माछापालनमापनी सुनवल नगरपालिकाका जनताहरु अग्रज देखिनुहुन्छ। त्यसका साथै नगरपालिकाले जनताहरुले दिने सहूलियत, सुख-सुविधा र प्रोत्साहनले पनि यहाँका कृषकहरुलाई जीवन धान्न अझै सजिलो बनाएको छ।

विवरण	जनसंख्या
कृषि पेशामा संलग्न	१५९९४
अर्गानिक कृषि पेशामा संलग्न	३८
माछा पालन	१४
मौरी पालन	२
पशुपालन फार्म	८१

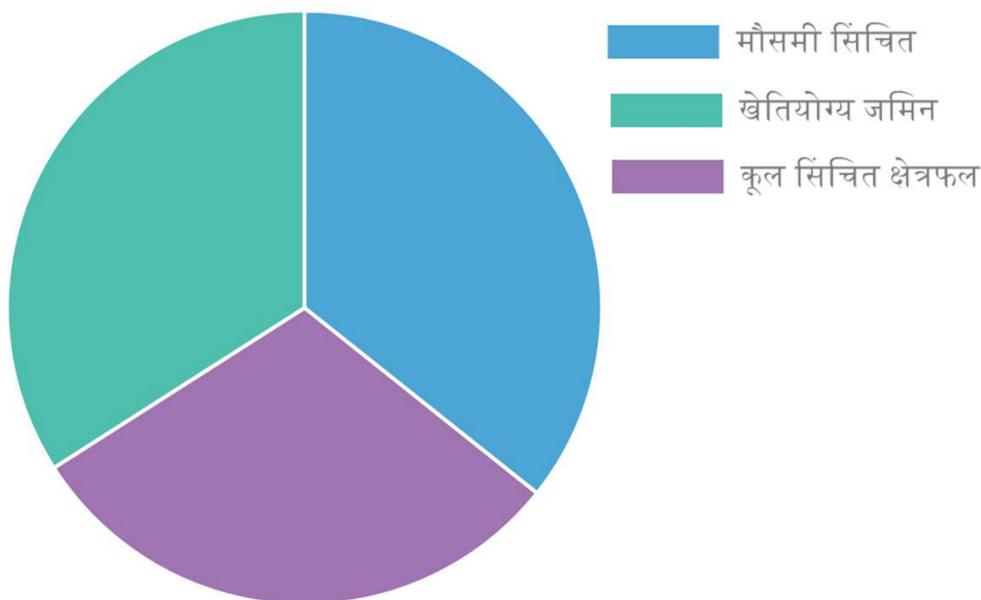

नमुना कृषि उपज संकलन
तथा बिक्री केन्द्र
२ बर्गदहि

विवरण	क्षेत्रफल (हे मा)
मौसमी सिंचित	१५०
कुल सिंचित क्षेत्रफल	१२७
खेतियोग्य जमिन	१४३

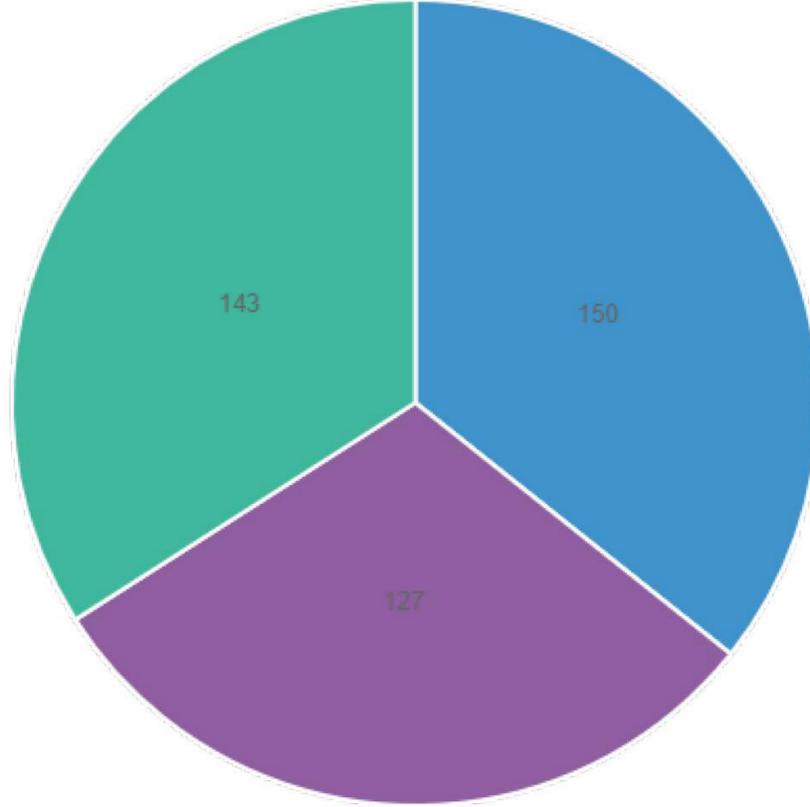
मौरी पालन
१ पायानियर

भेटनरि पसु सेवा केन्द्र
१३ बडेरा

सिंचित क्षेत्रफलको विवरण

मौसमी सिंचित कूल सिंचित क्षेत्रफल खेतियोग्य जमिन

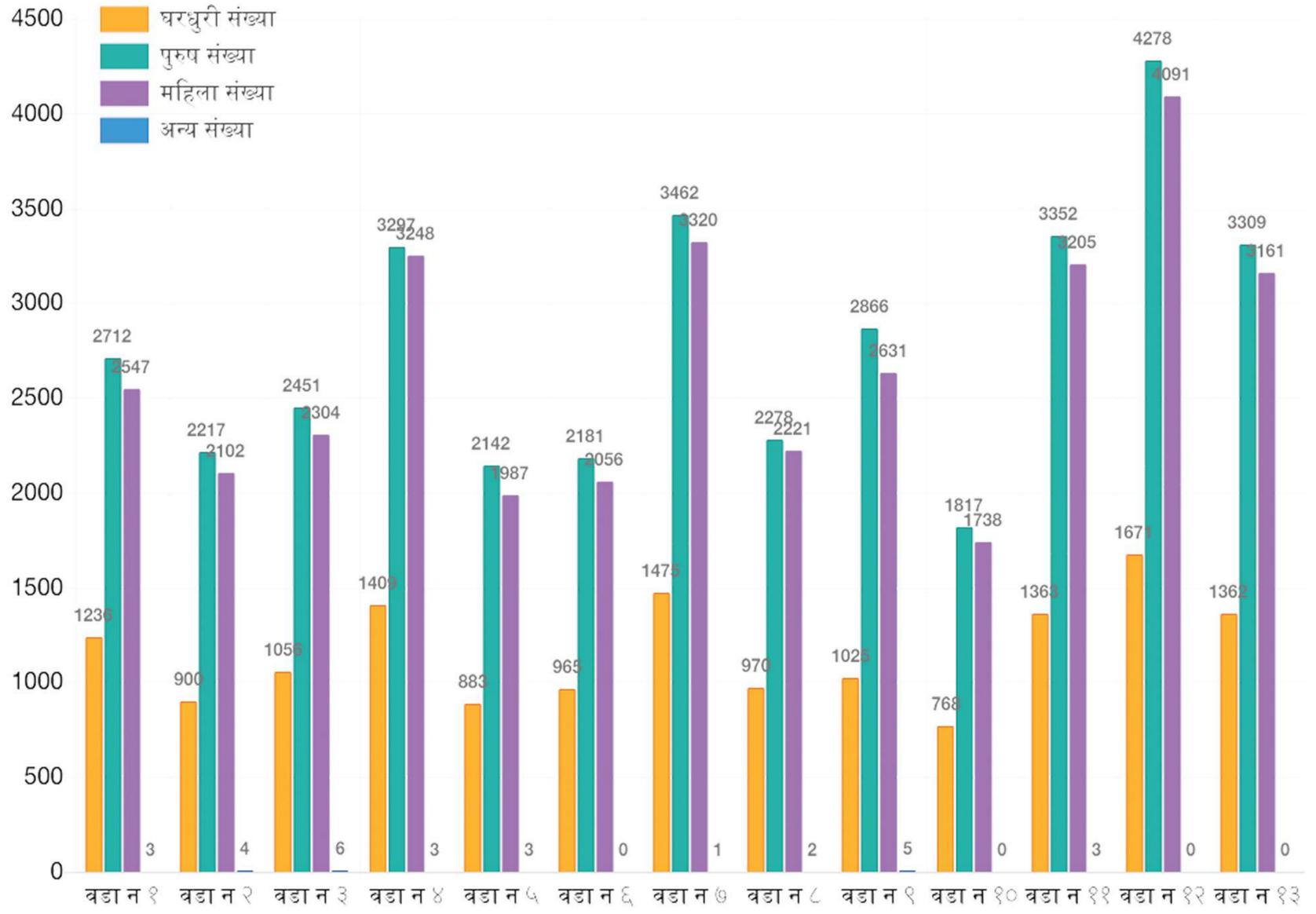

तथ्यांक तालिका

क्र.सं.	विवरण	क्षेत्रफल(हे मा)
१	मौसमी सिंचित	१५०
२	कूल सिंचित क्षेत्रफल	१२७
३	खेतियोग्य जमिन	१४३

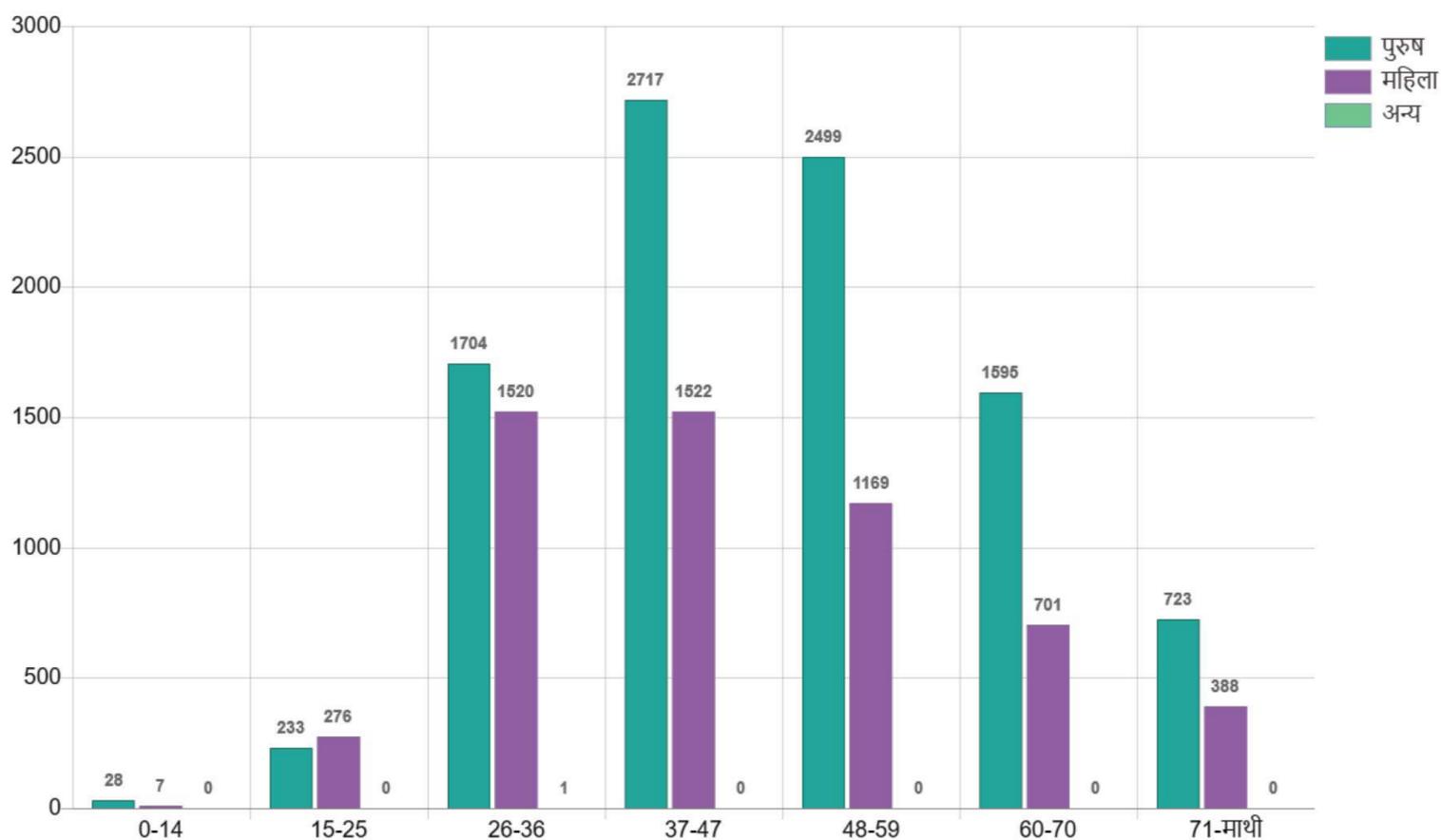
विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।
https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/irrigatearea-detail

जनसंख्या / घरधुरी

लिङ्ग र उमेरका आधारमा घरमुलीको विवरण

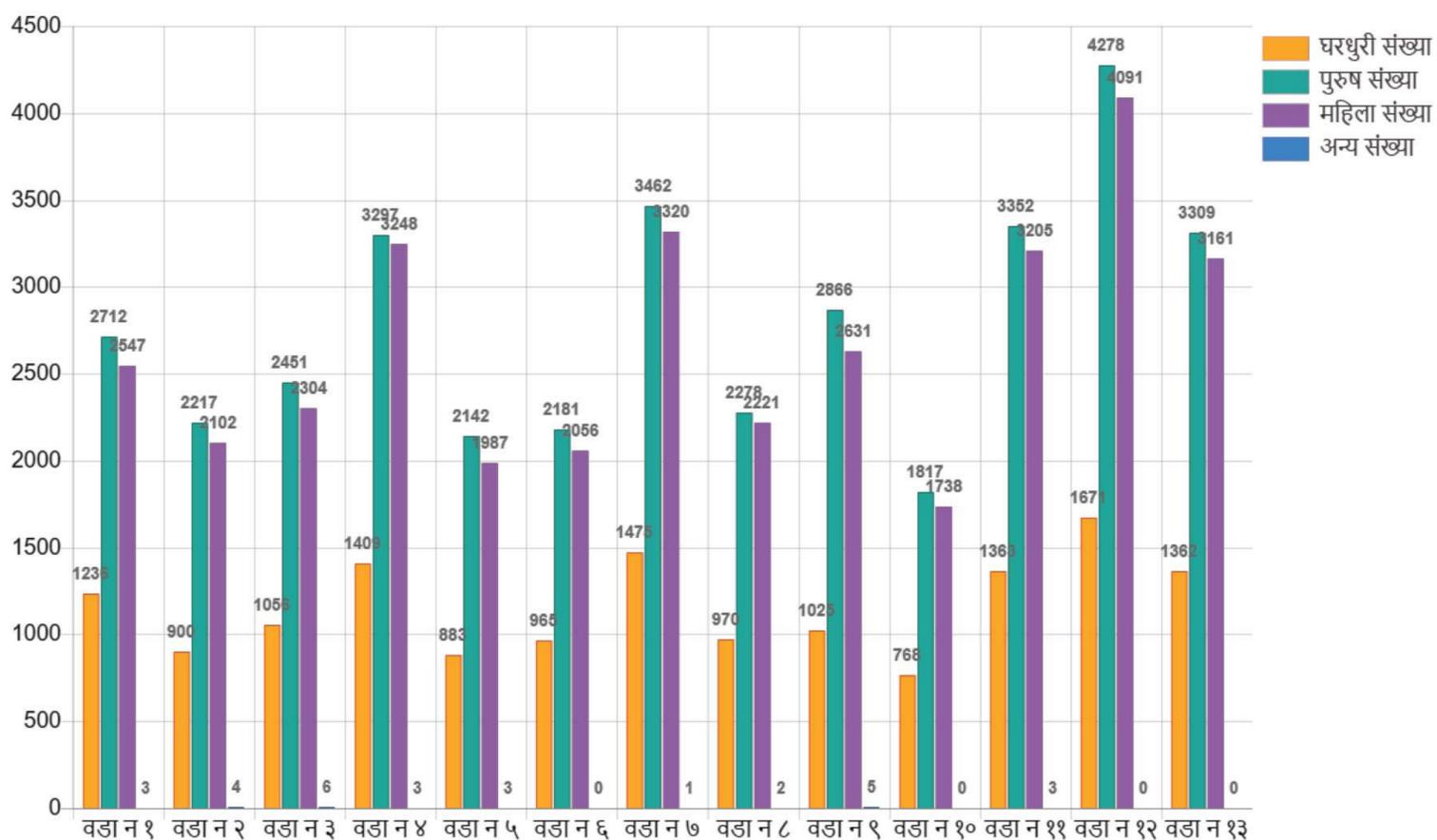
तथ्यांक तालिका

क्र.स.	उमेर समूह	पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा
०	० देखी १४	२८	७	०	३५
१	१५ देखी २५	२३३	२७६	०	५०९
२	२६ देखी ३६	१७०४	१५२०	१	३२२५
३	३७ देखी ४७	२७१७	१५२२	०	४२३९
४	४८ देखी ५९	२४९९	११६९	०	३६६८
५	६० देखी ७०	१५९५	७०१	०	२२९६
६	७१ देखी माथी	७२३	३८८	०	११११

विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।
https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/household-age

वडा अनुसार घरधुरी तथा जनसंख्या विवरण

तथ्यांक तालिका

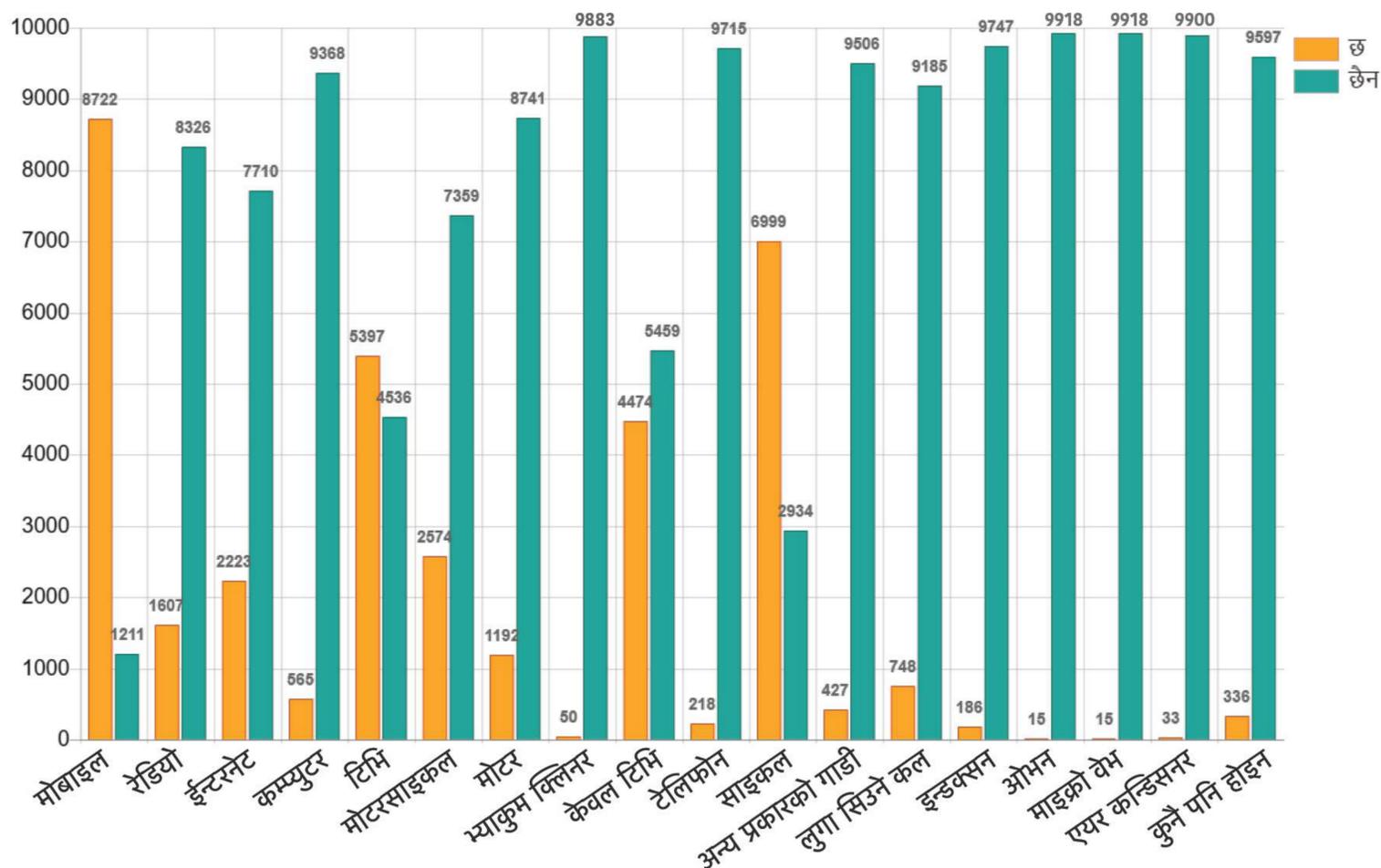
वडा	घरपरिवार	पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा
वडा न १	१२३६	२७१२	२५४७	३	५२६२
वडा न २	९००	२२१७	२१०२	४	४३२३
वडा न ३	१०५६	२४५१	२३०४	६	४७६१
वडा न ४	१४०९	३२९७	३२४८	३	६५४८
वडा न ५	८८३	२१४२	१९८७	३	४१३२
वडा न ६	९६५	२१८१	२०५६	०	४२३७
वडा न ७	१४७५	३४६२	३३२०	१	६७८३
वडा न ८	९७०	२२७८	२२२१	२	४५०१
वडा न ९	१०२५	२८६६	२६३१	५	५५०२
वडा न १०	७६८	१८१७	१७३८	०	३५५५
वडा न ११	१३६३	३३५२	३२०५	३	६५६०
वडा न १२	१६७	४२७८	४०९१	०	८३६९
वडा न १३	१३६२	३३०९	३१६१	०	६४७०

विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।

https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/population-woda

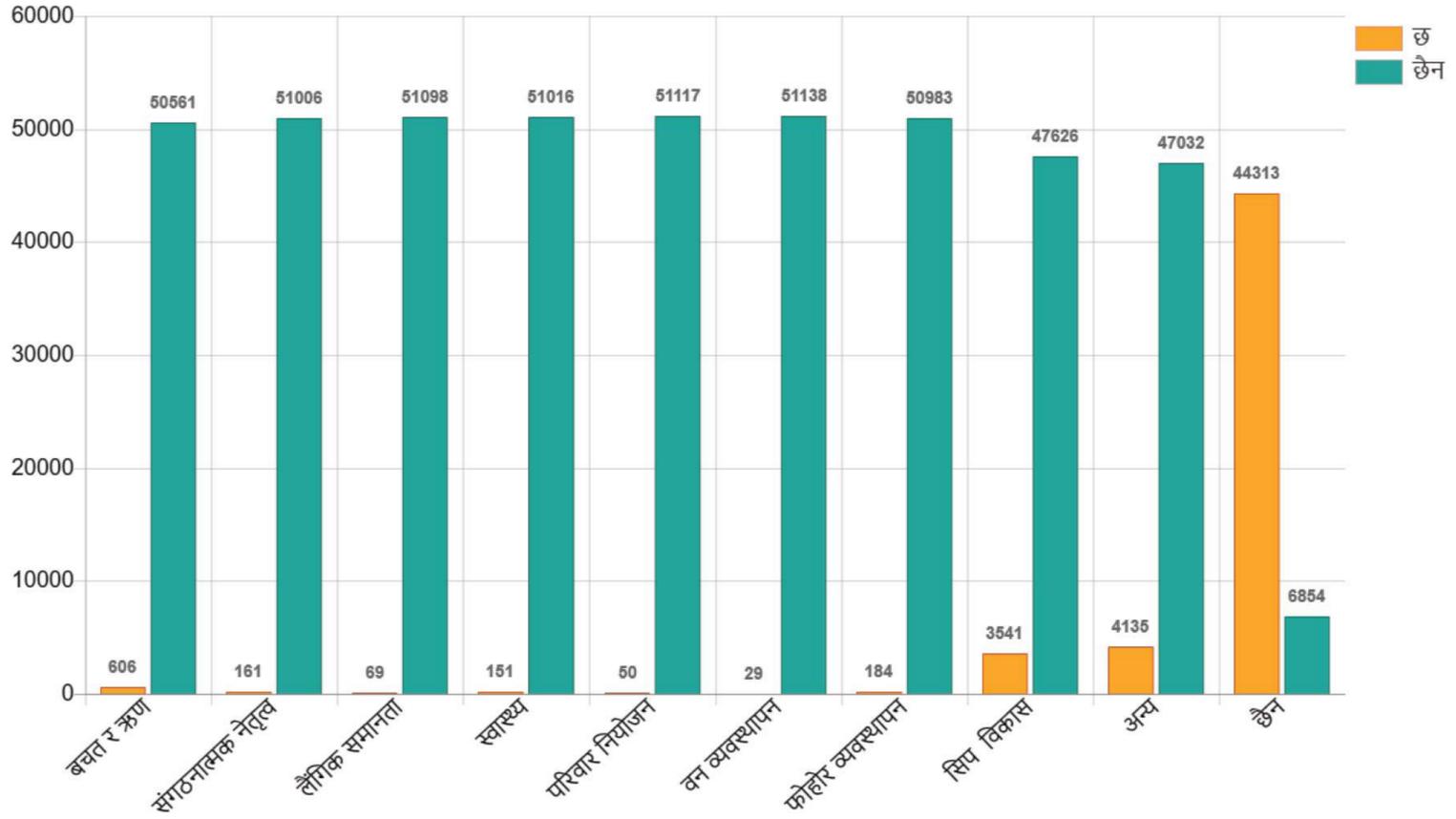
उपलब्ध सेवा सुविधाको घर संख्याको आधारमा

तथ्यांक तालिका

क्र.सं.	सुविधाको नाम	सुविधा भएको घरसंख्या	सुविधा नभएको घरसंख्या	जम्मा घरसंख्या
१	मोबाइल	८७२२	१२११	९९३३
२	रेडियो	१६०७	८३२६	९९३३
३	इन्टरनेट	२२२३	७७१०	९९३३
४	कम्प्युटर	६६५	९३६८	९९३३
५	टिभि	५३९७	४५३६	९९३३
६	मोटरसाइकल	२५७४	७३५९	९९३३
७	मोटर	११९२	८७४१	९९३३
८	भ्याकुम क्लिनर	५०	९८८३	९९३३
९	केबल टिभि	४४७४	५४५९	९९३३
१०	टेलिफोन	२१८	९७१५	९९३३
११	साइकल	६९९९	२९३४	९९३३
१२	अन्य प्रकारको गाडी	४२७	९५०६	९९३३
१३	लुगा सिउने कल	७४८	९१८५	९९३३
१४	इन्डक्सन	१८६	९७४७	९९३३
१५	ओभन	१५	९९१८	९९३३
१६	माइक्रोवेभ	१५	९९१८	९९३३
१७	एयर कन्डिसनर	३३	९९००	९९३३
१८	कुनै पनि होइन	३३६	९५९७	९९३३

प्रशिक्षण वा तालिम को विवरण

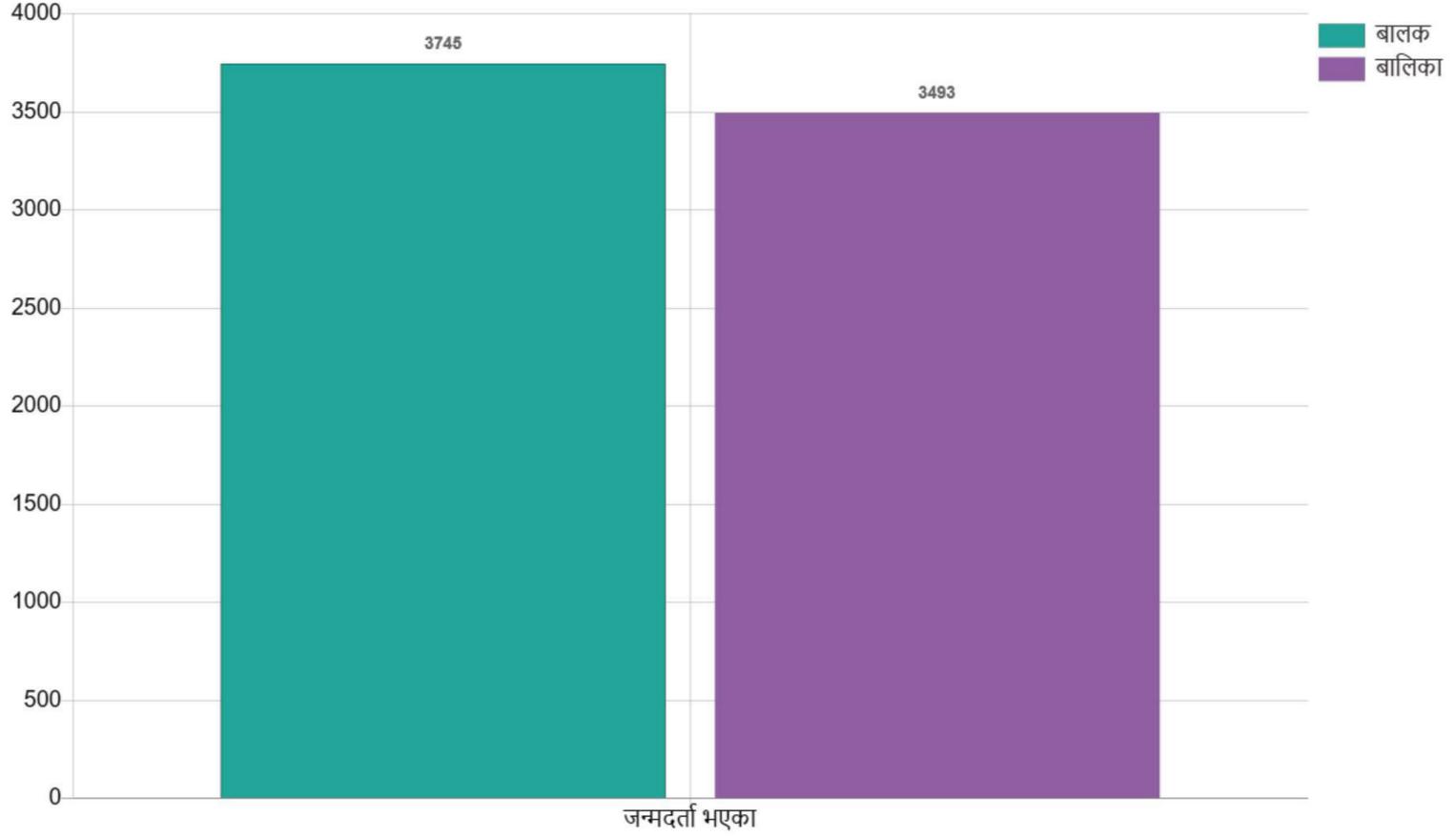
तथ्यांक तालिका

क्र.सं.	प्रशिक्षण को प्रकार	प्रशिक्षण छ संख्या	प्रशिक्षण छैन संख्या
१	बचत र ऋण	६०६	५०५६१
२	संगठनात्मक नेतृत्व	१६१	५१००६
३	लैंगिक समानता	६९	५१०९८
४	स्वास्थ्य	१५१	५१०१६
५	परिवार नियोजन	५०	५१११७
६	वन व्यवस्थापन	२९	५११३८
७	फोहोर व्यवस्थापन	१८४	५०९८३
८	सिप विकास	३५४१	४७६२६
९	अन्य	४१३५	४७०३२
१०	छैन	४४३१३	६८५४

विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।
https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/awareness_training

जन्मदर्ता भएका बालबालिकाहरू

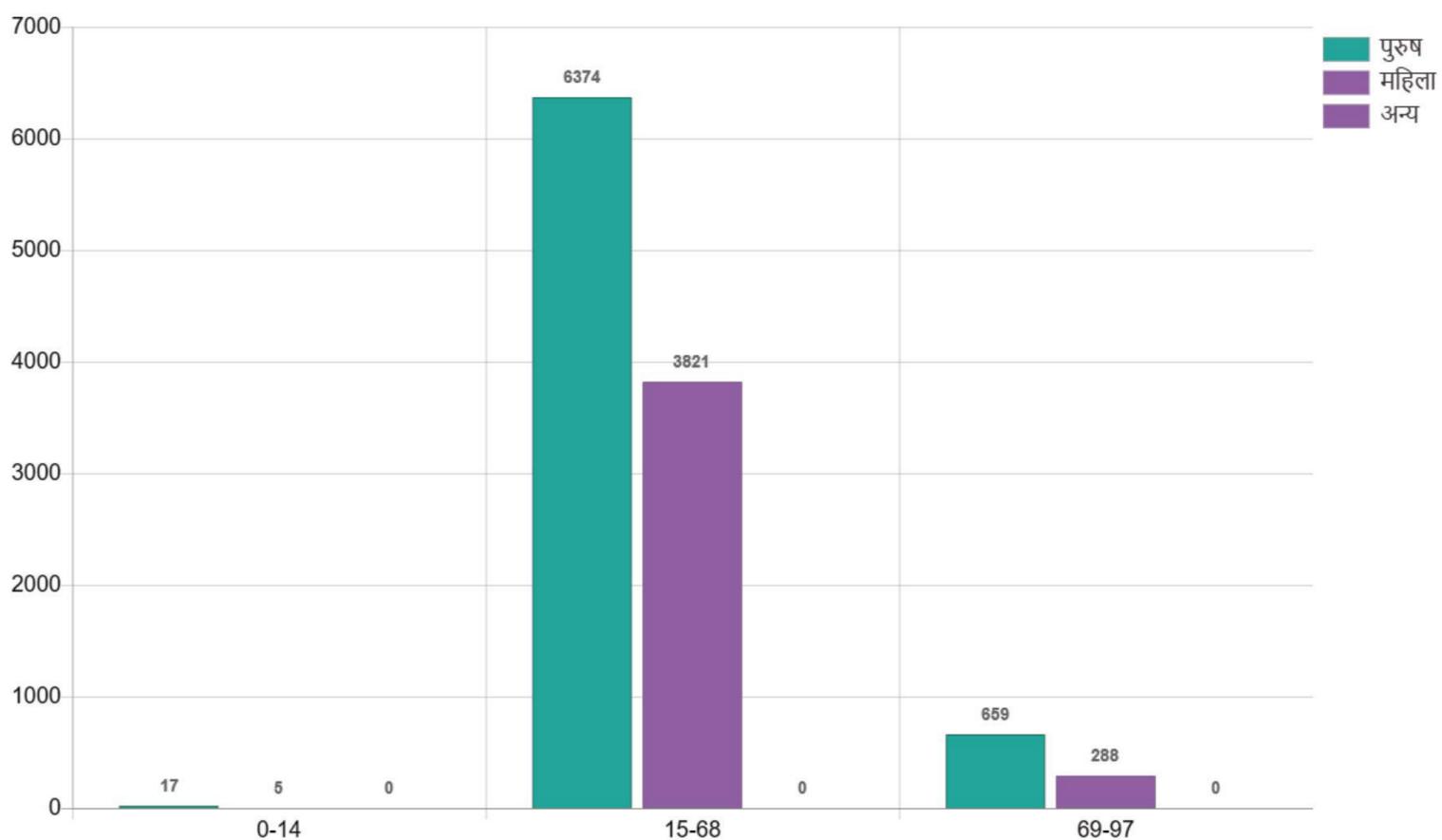
तथ्यांक तालिका

क्र.सं.	बालक	बालिका	जम्मा
१	३७४५	३४९३	७२४४

विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।
https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/birthregisterchildrendetail

आर्थिक रूपले सक्रिय घरधुरी अवस्था

तथ्यांक तालिका

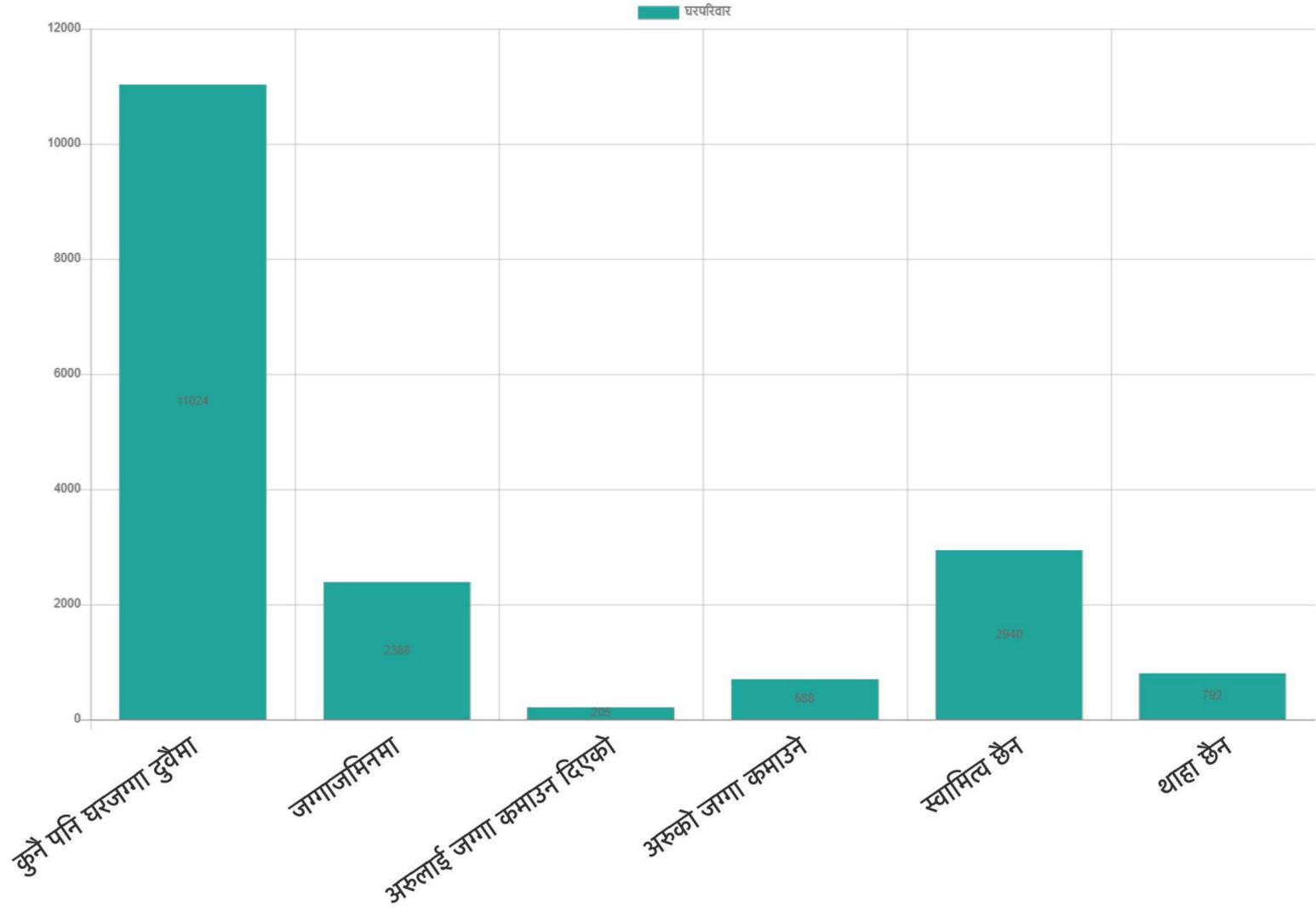
क्र.सं.	उमेर समूह	पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा घरधुरी संख्या
१	० देखी १४	१७	५	०	२२
२	१५ देखी ६८	६३७४	३८२१	०	१०१९५
३	६९ देखी ९७	६५९	२८८	०	९४७

विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।

https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/financiallyactivepopulation

घरजग्गामा स्वामित्व

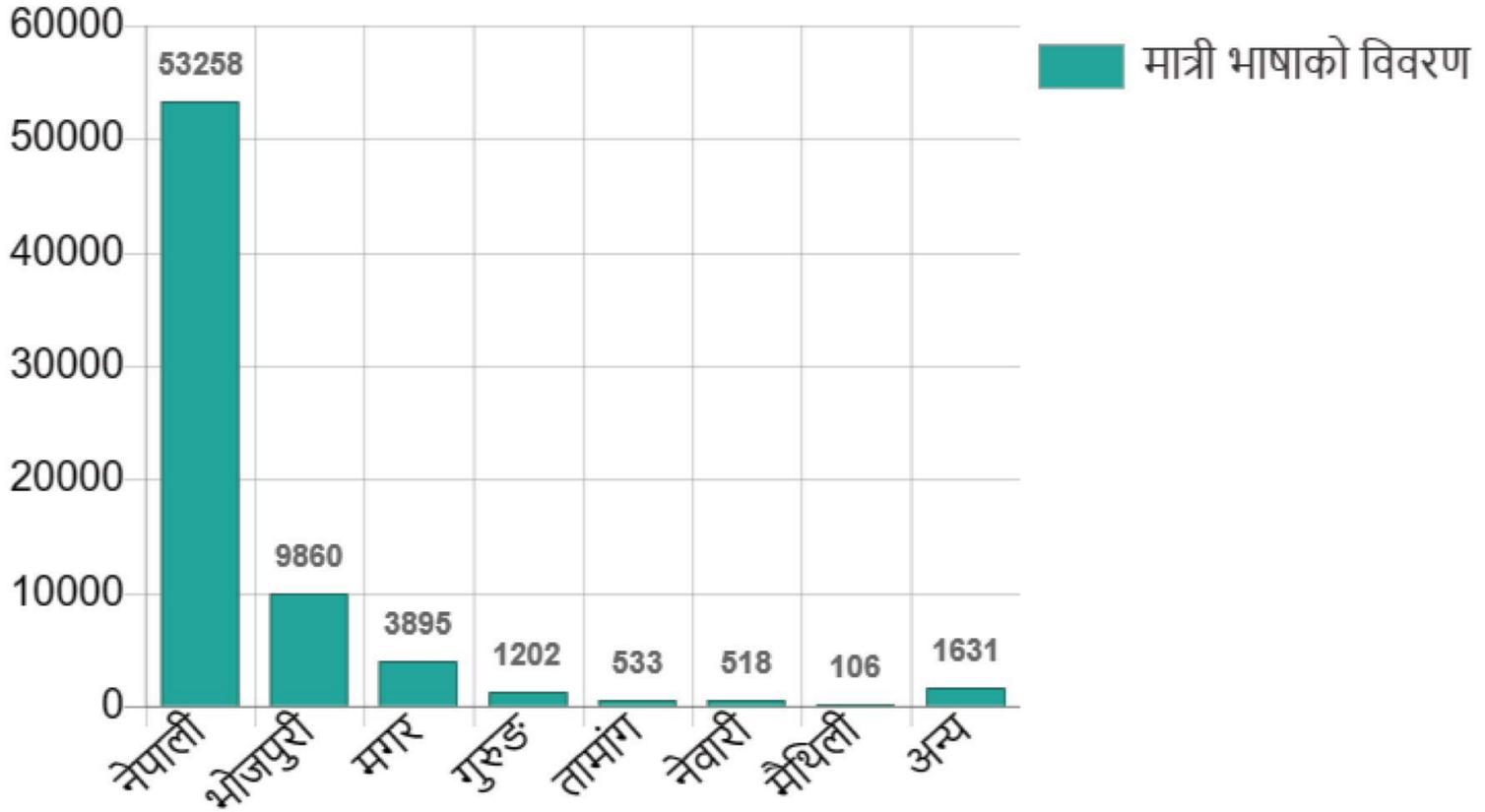
तथ्यांक तालिका

क्र.सं.	स्वामित्व प्रकार	संख्या	प्रतिशत
१	घरजग्गा दुवैमा	११०२४	६१.१२
२	जग्गाजमिनमा	२३८९	१३.२४
३	अरुलाई आफ्नो जग्गा कमाउन दिएको	२०५	१.१४
४	अरुको जग्गा कमाउने	६६५	३.८१
५	स्वामित्व छैन	२९४०	१६.३०
६	थाहा छैन	७९२	४.३९

विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।
https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/householdownership

मातृभाषाको आधारमा विवरण

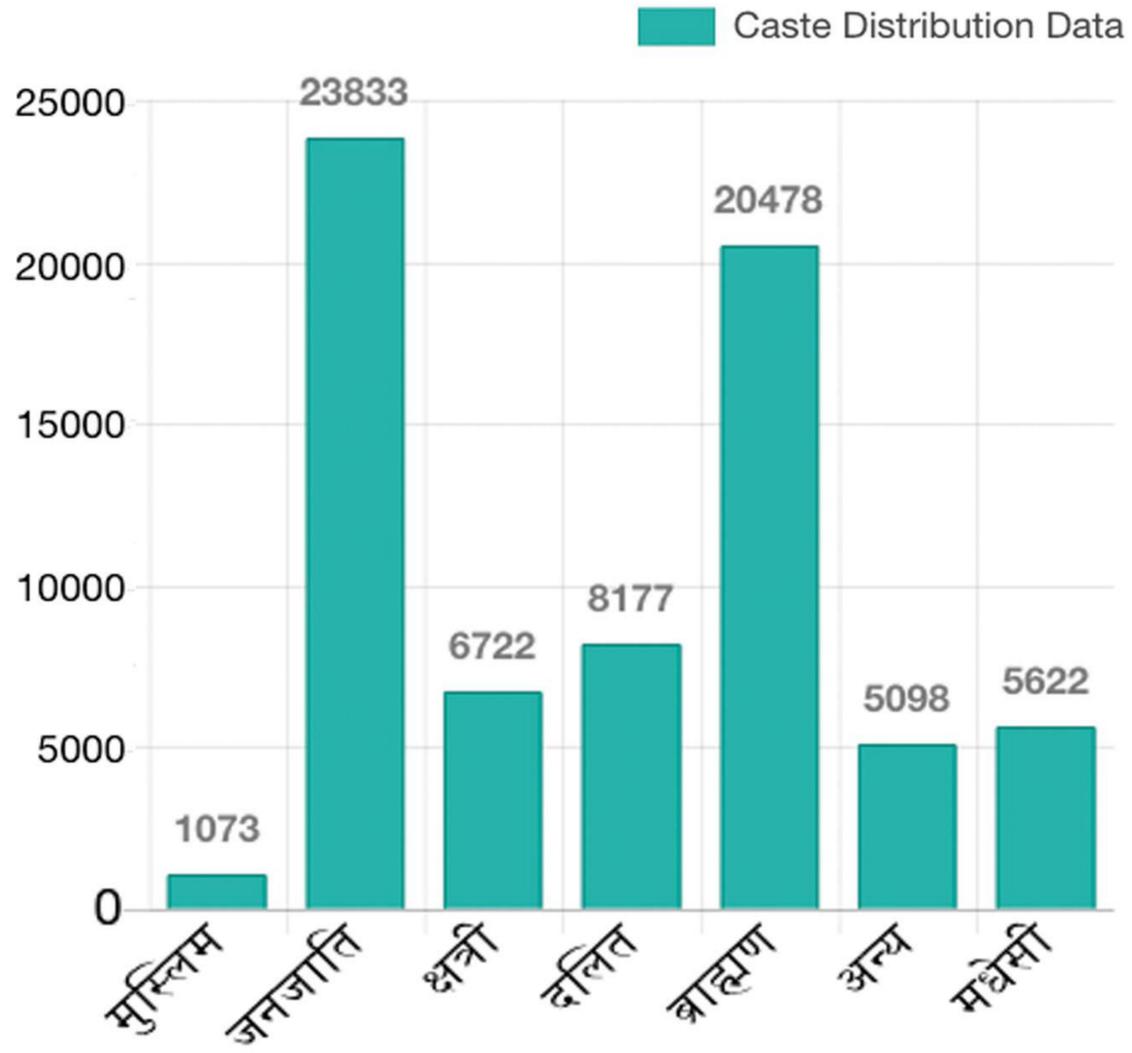
तथ्यांक तालिका

क्र.सं.	मातृभाषा	संख्या	प्रतिशत
१	नेपाली	५३२५८	७५.०१
२	भोजपुरी	९८६०	१३.८९
३	मगर	३८९५	५.४९
४	गुरुङ	१२०२	१.६९
५	तामांग	५३३	०.७५
६	नेवारी	५१८	०.७३
७	मैथिली	१०६	०.१५
८	अन्य	१६३१	२.३०

विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।

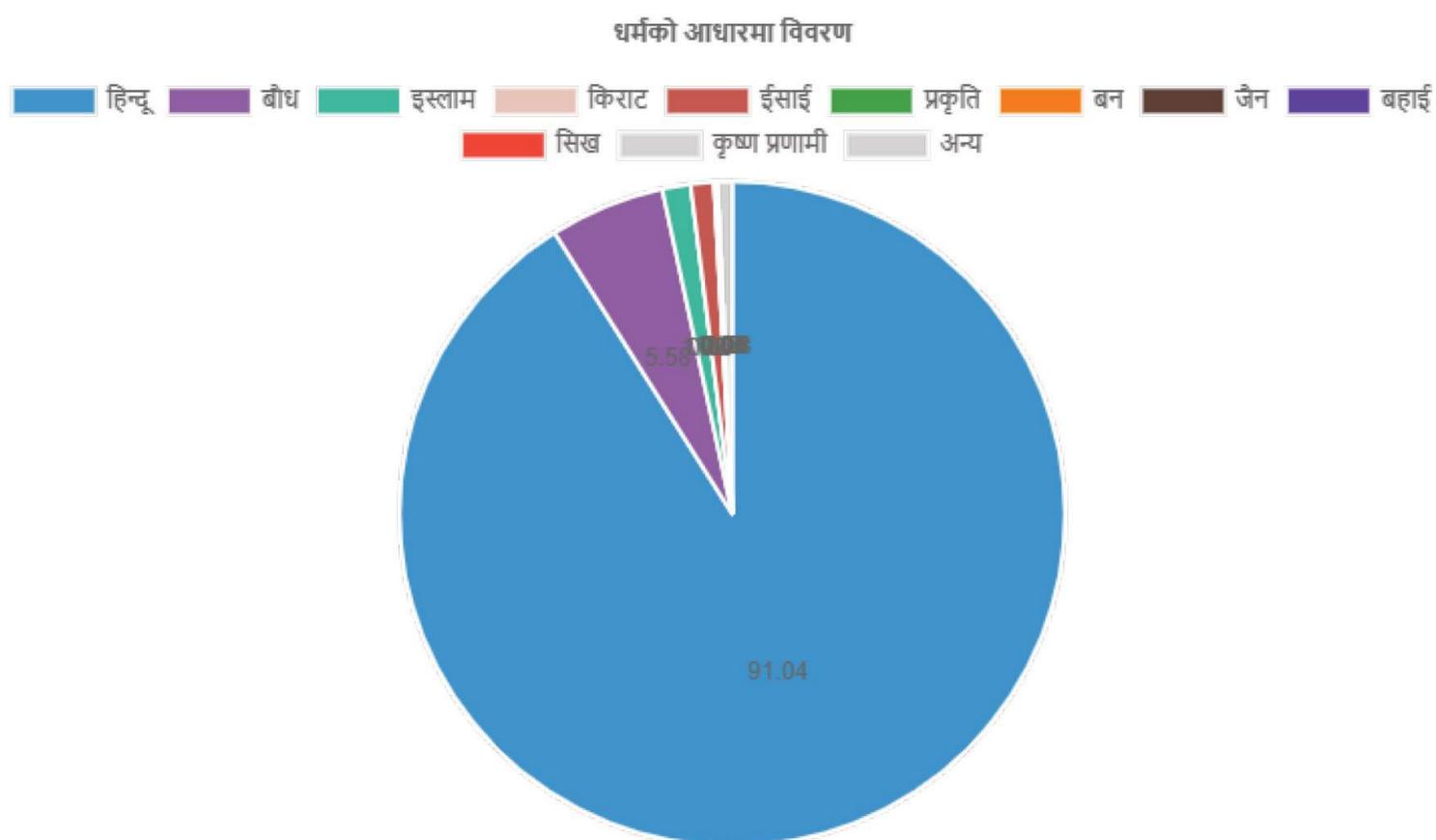
https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/population-mother-language

जाती र धर्म

धर्मको आधारमा विवरण

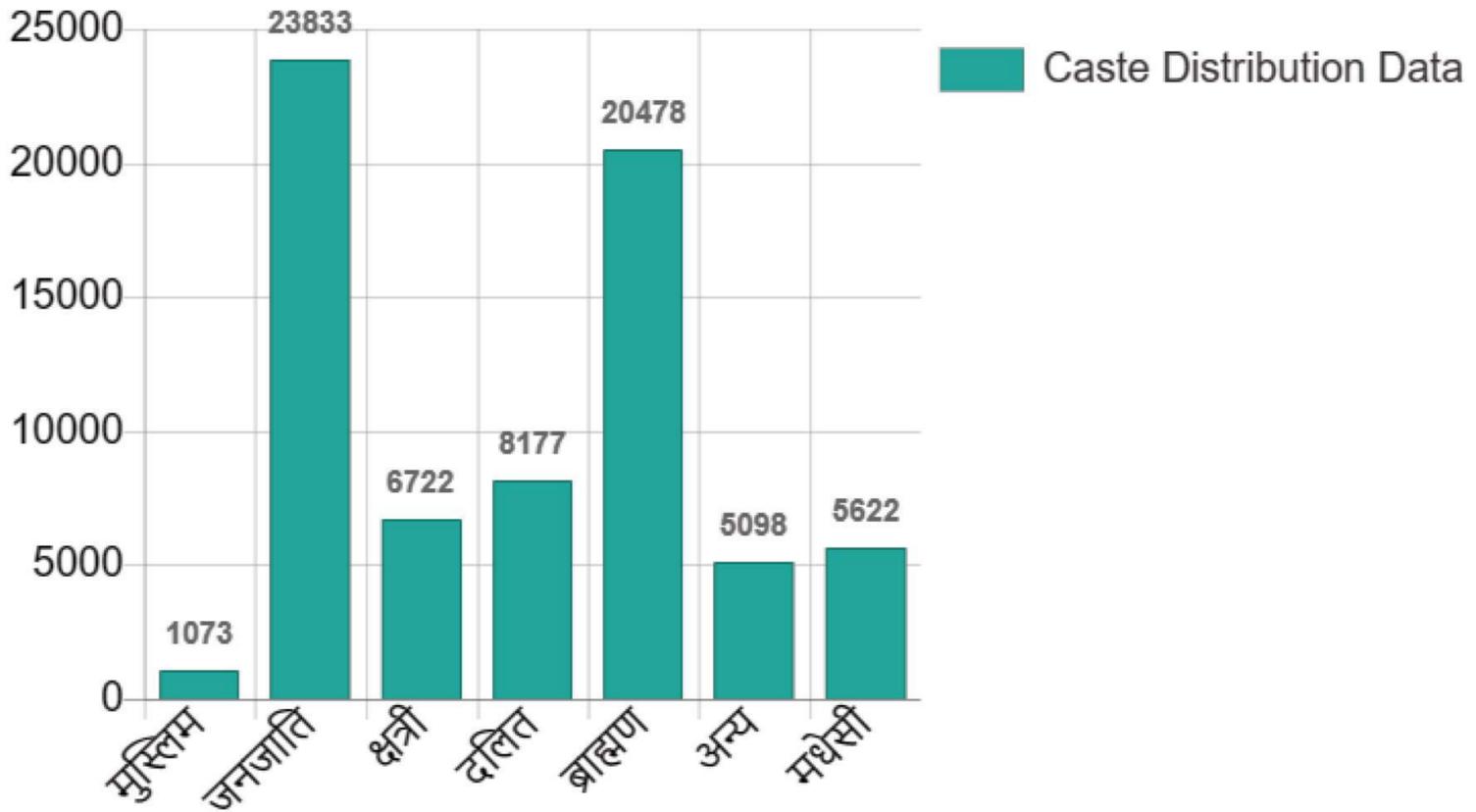
तथ्यांक तालिका

क्र.सं.	धर्म	संख्या	प्रतिशत
१	हिन्दू	६४६४१	९१.०४
२	बौध	३९६०	५.५८
३	इस्लाम	९८०	१.३५
४	किराट	२	०.००
५	ईसाई	७९३	१.१२
६	प्रकृति	४	०.०१
७	बन	१२९	०.१८
८	जैन	२	०.००
९	बहाई	३	०.००
१०	सिख	५	०.०१
११	कृष्ण प्रणामी	०	०.००
१२	अन्य	४८४	०.६८

विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।
https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/religion-distribution

जातजातिको आधारमा विवरण

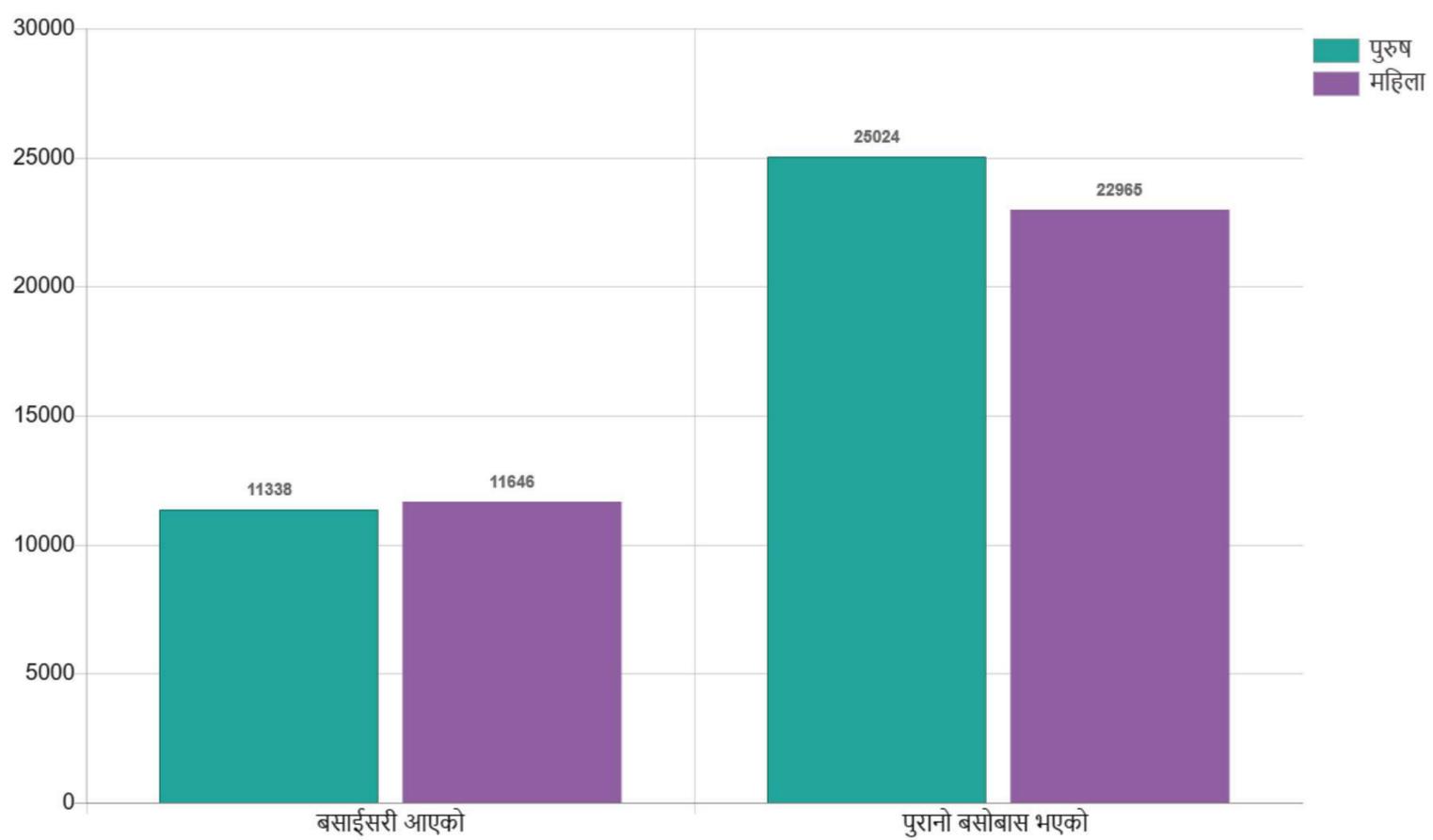

तथ्यांक तालिका

क्र.सं.	जाति	घरपरिवार	प्रतिशत
१	मुस्लिम	१०७३	१.५११
२	जनजाति	२३८३३	३३.५६६
३	क्षत्री	६७२२	९.४६७
४	दलित	८१७७	११.५१६
५	ब्राह्मण	२०४७८	२८.८४१
६	अन्य	५०९८	७.१८०
७	मधेसी	५६२२	७.९१८

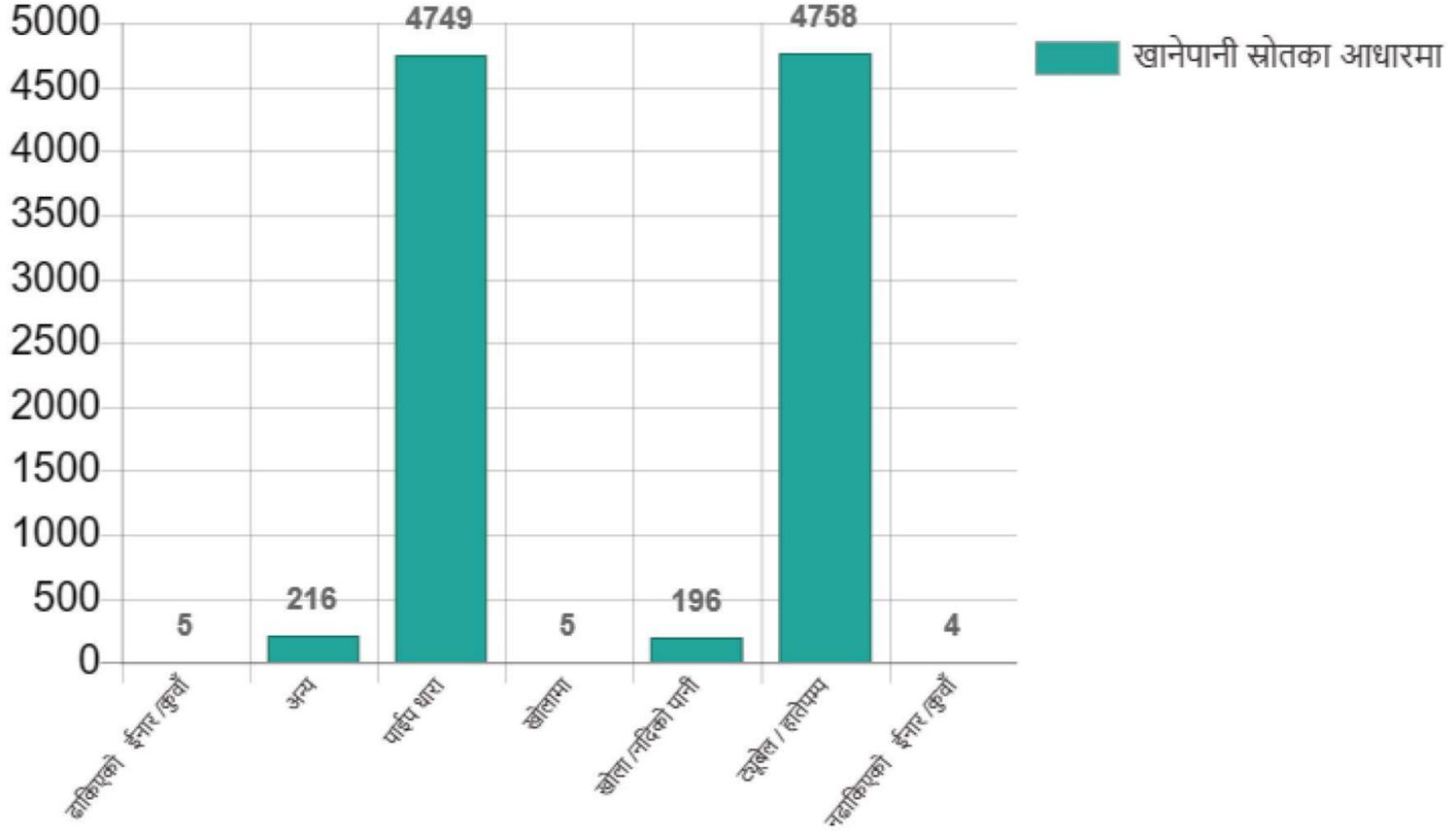
विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।
https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/caste-distribution

अन्य महत्वपूर्ण तथ्यांक

खानेपानीको श्रोतका आधारमा विवरण

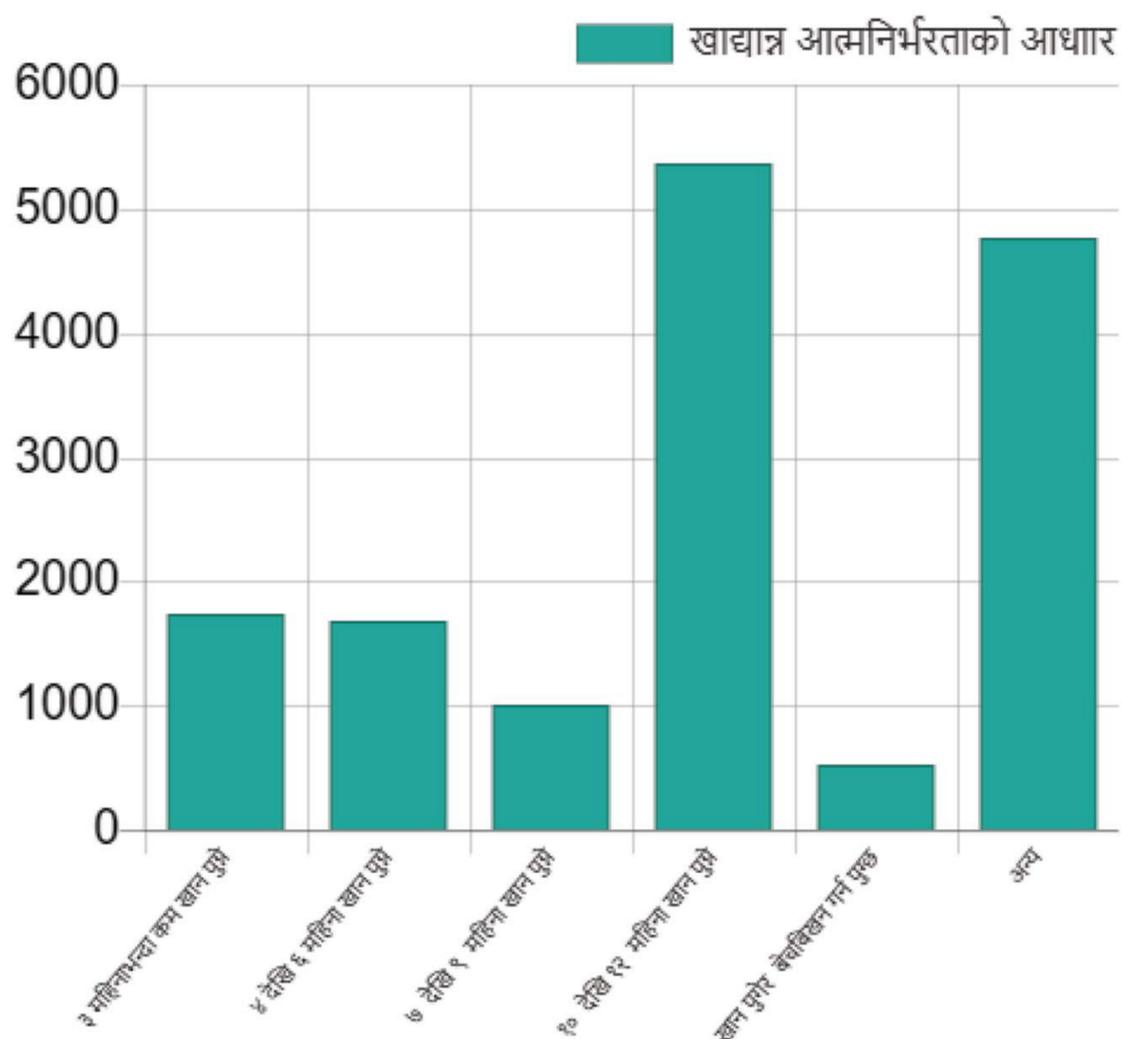
तथ्यांक तालिका

क्र.सं.	खानेपानीको श्रोत	घर संख्या	प्रतिशत
१	पाईप धारा	४७४९	४७.८१
२	नढाकिएको ईनार / कुवाँ	४	०.०४
३	ढाकिएको ईनार / कुवाँ	५	०.०५
४	ट्यूबेल / हातेपम्प	४७५८	४७.९०
५	खोलामा	५	०.०५
६	खोला / नदिको पानी	१९६	१.९७
७	अन्य	२१६	२.१७

विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।
https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/house-water-type

खाद्यान्नको आधारमा विवरण

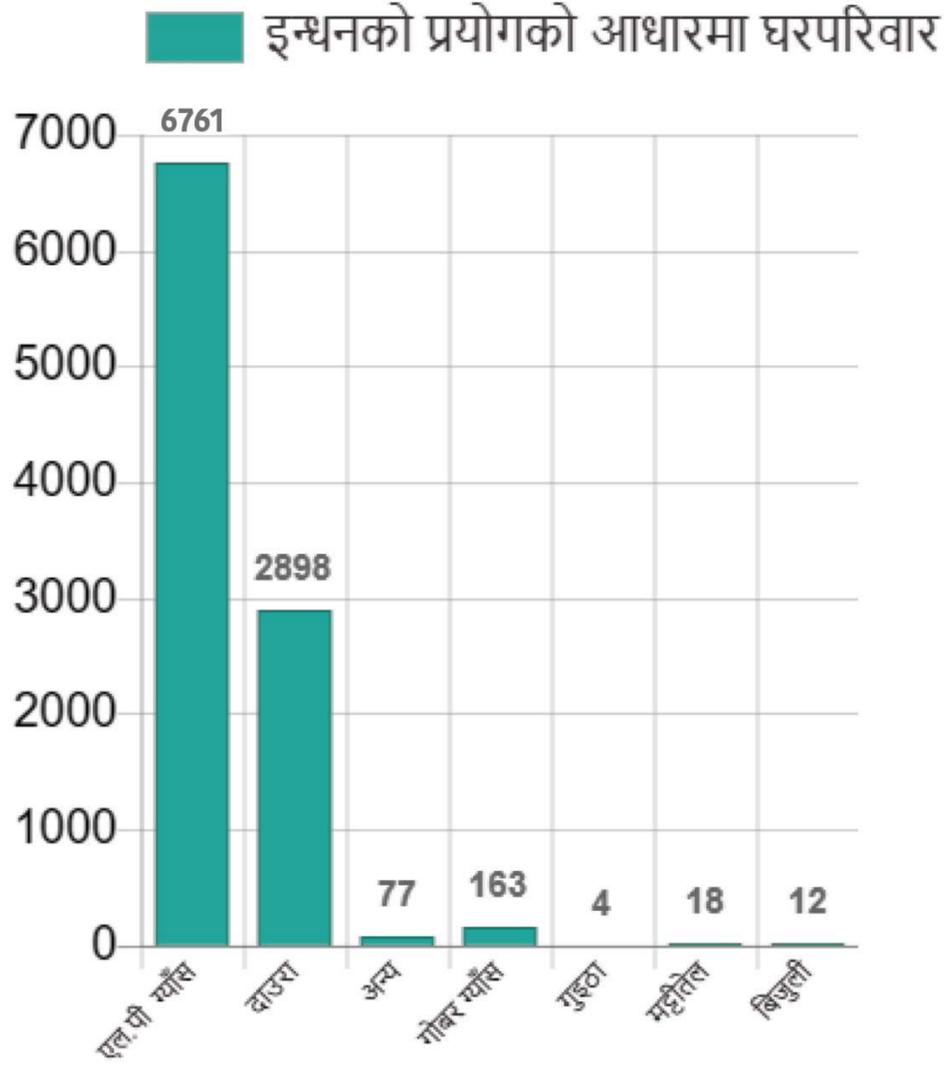
तथ्यांक तालिका

क्र.सं.	खाद्यान्न विवरण	घरधुरी संख्या	प्रतिशत
१	३ महिनाभन्दा कम खान पुग्ने	१७३२	११.४८
२	४ देखि ६ महिना खान पुग्ने	१६७९	११.१३
३	७ देखि ९ महिना खान पुग्ने	१००९	६.६९
४	१० देखि १२ महिना खान पुग्ने	५३७१	३५.६१
५	खान पुगेर बेचबिखन गर्न पुग्छ	५३३	३.५३
६	अन्य	४७५९	३१.५५

विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।
https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/household-rashan-type

इन्धनको प्रयोगको आधारमा विवरण

तथ्यांक तालिका

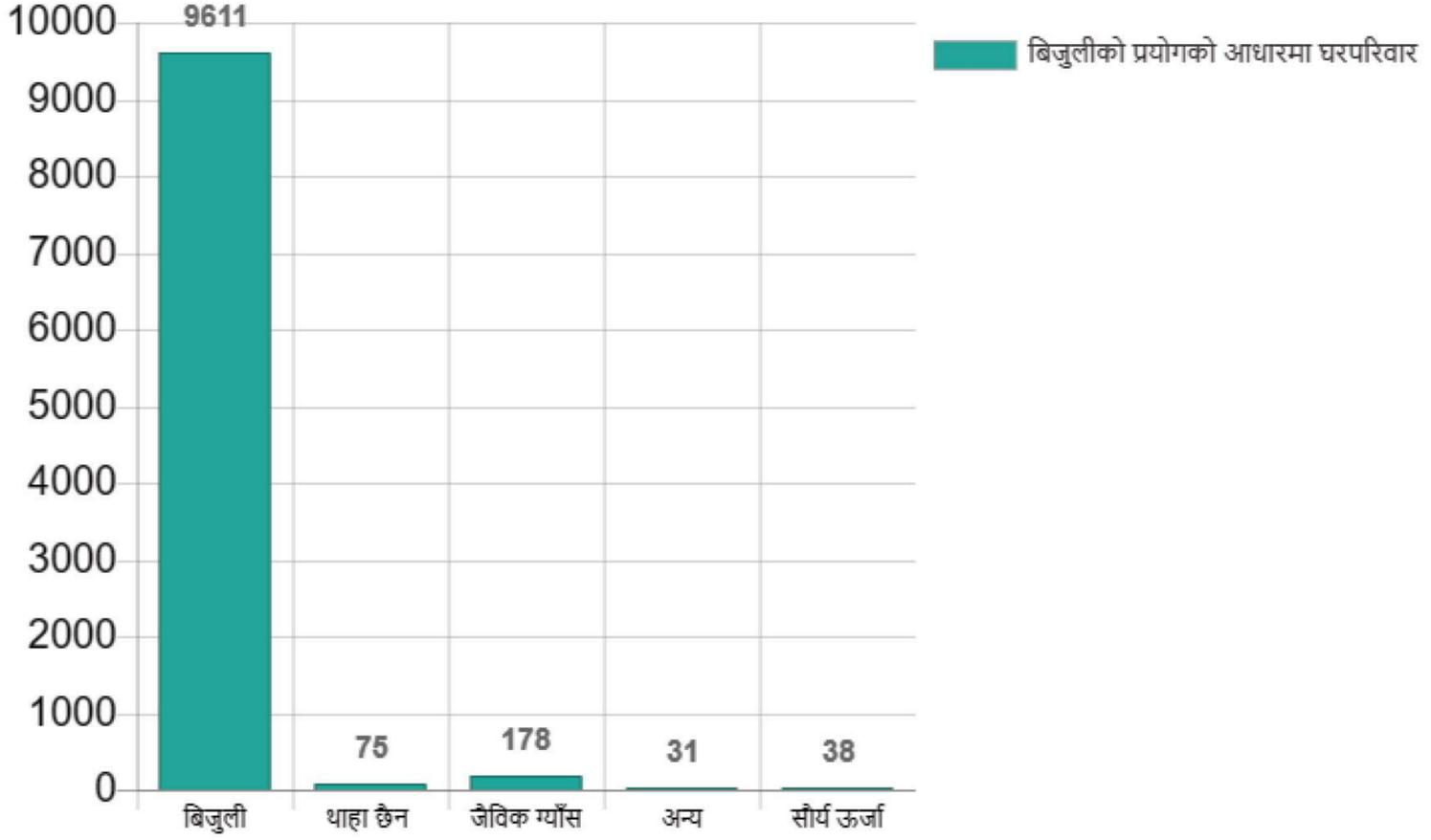
क्र.सं.	इन्धन	घर संख्या	प्रतिशत
१	एल.पी ग्याँस	६७६१	६८.०७
२	दाउरा	२८९८	२९.१८
३	गोबर ग्याँस	१६३	१.६४
४	मट्टीतेल	१८	०.१८
५	बिजुली	१२	०.१२
६	गुइठा	४	०.०४
७	अन्य	७७	०.७८

विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।

https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/house-fuel-type

बिजुलीको आधारमा विवरण

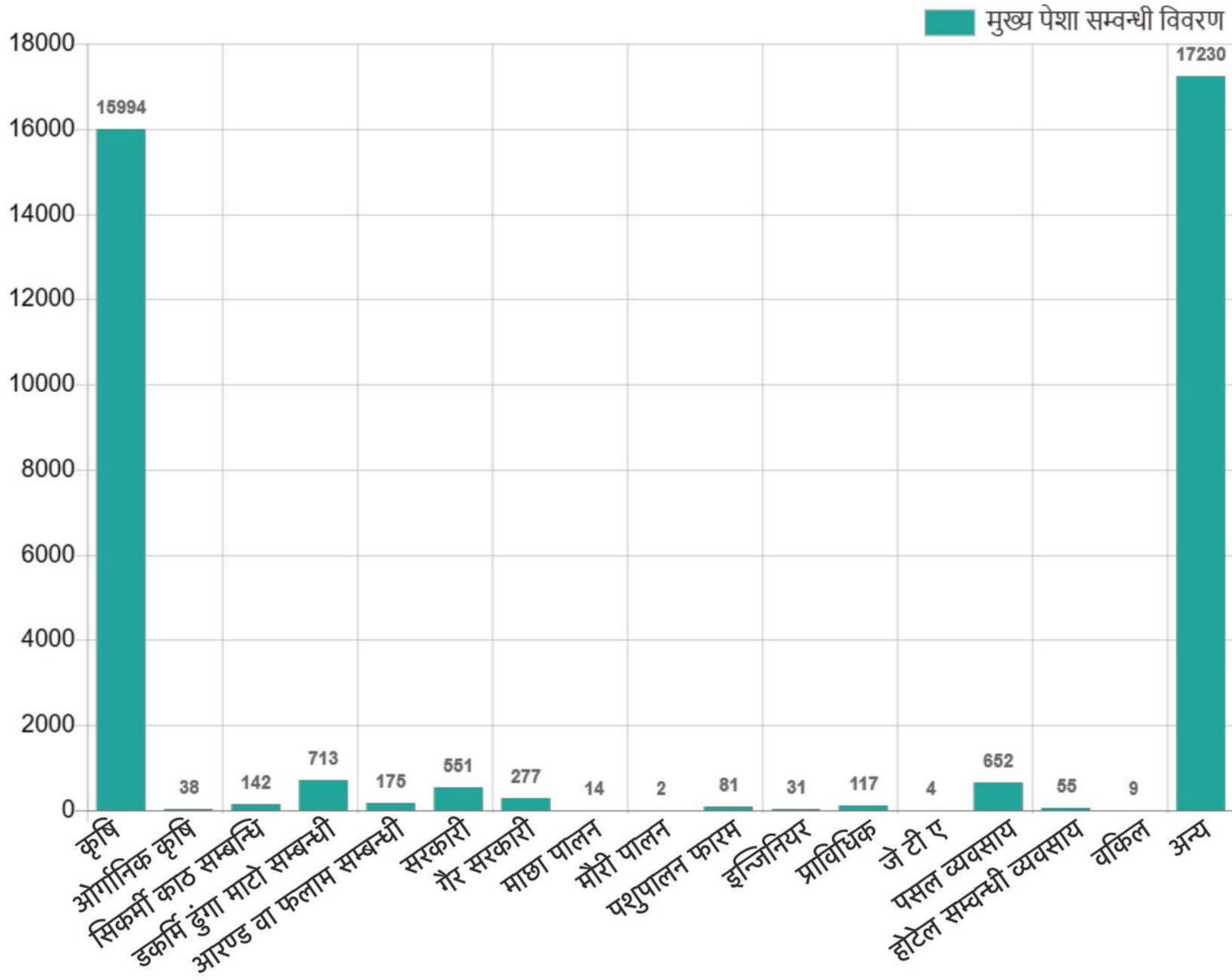
तथ्यांक तालिका

क्र.सं.	बिजुली	घर संख्या	प्रतिशत
१	बिजुली	९६११	९६.७६
२	जैविक ग्याँस	१७८	१.७९
३	थाहा छैन	७५	०.७६
४	सौर्य ऊर्जा	३८	०.३८
५	अन्य	३१	०.३१

विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।
https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/house-electricity-type

मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

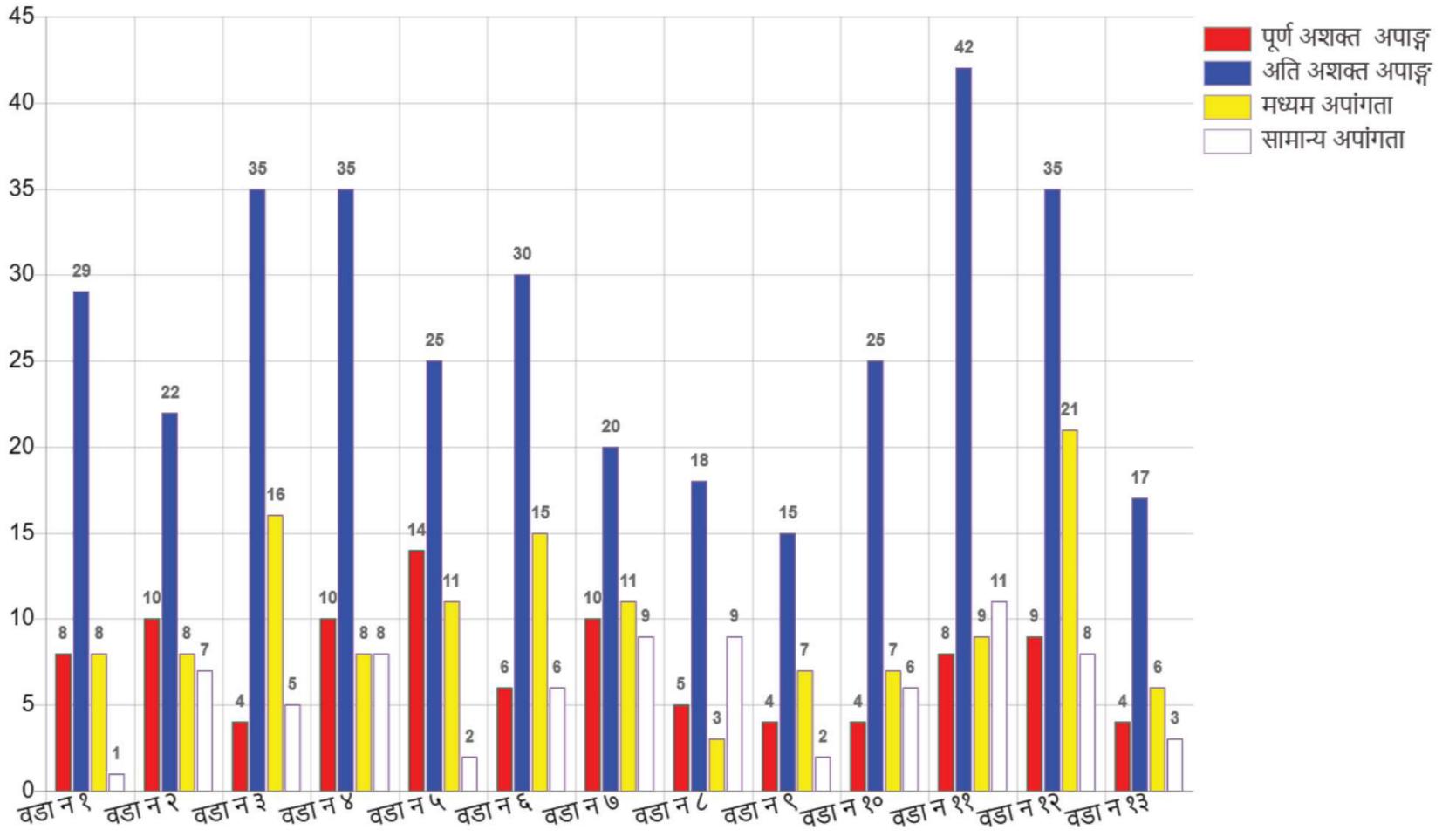
तथ्यांक तालिका

पेशा	संख्या
कृषि	१५९९४
ओर्गानिक कृषि	३८
सिकर्मी/ काठ सम्बन्धी	१४२
डकर्मि/ हुंगा माटो आधि सम्बन्धी	७१३
आरण्ड वा फलाम सम्बन्धी	१७५
सरकारी	५५१
नैर सरकारी	२७७
माछा पालन	१४
मौरी पालन	२
पशुपालन	८१
इन्जिनियर	३१
प्राविधिक	११७
जेटीए	४
पसल व्यवसाय (किराना , मासु, तरकारी, फलफुल, आदि)	६५२
होटेल समबन्धि व्यवसाय (होटेल, रेष्टुरेन्ट र होमस्टे)	५५
वकिल	९
अन्य	१७२३०

विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।

https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/majoroccupation

अपांगताको आधारमा जनसंख्या

तथ्यांक तालिका

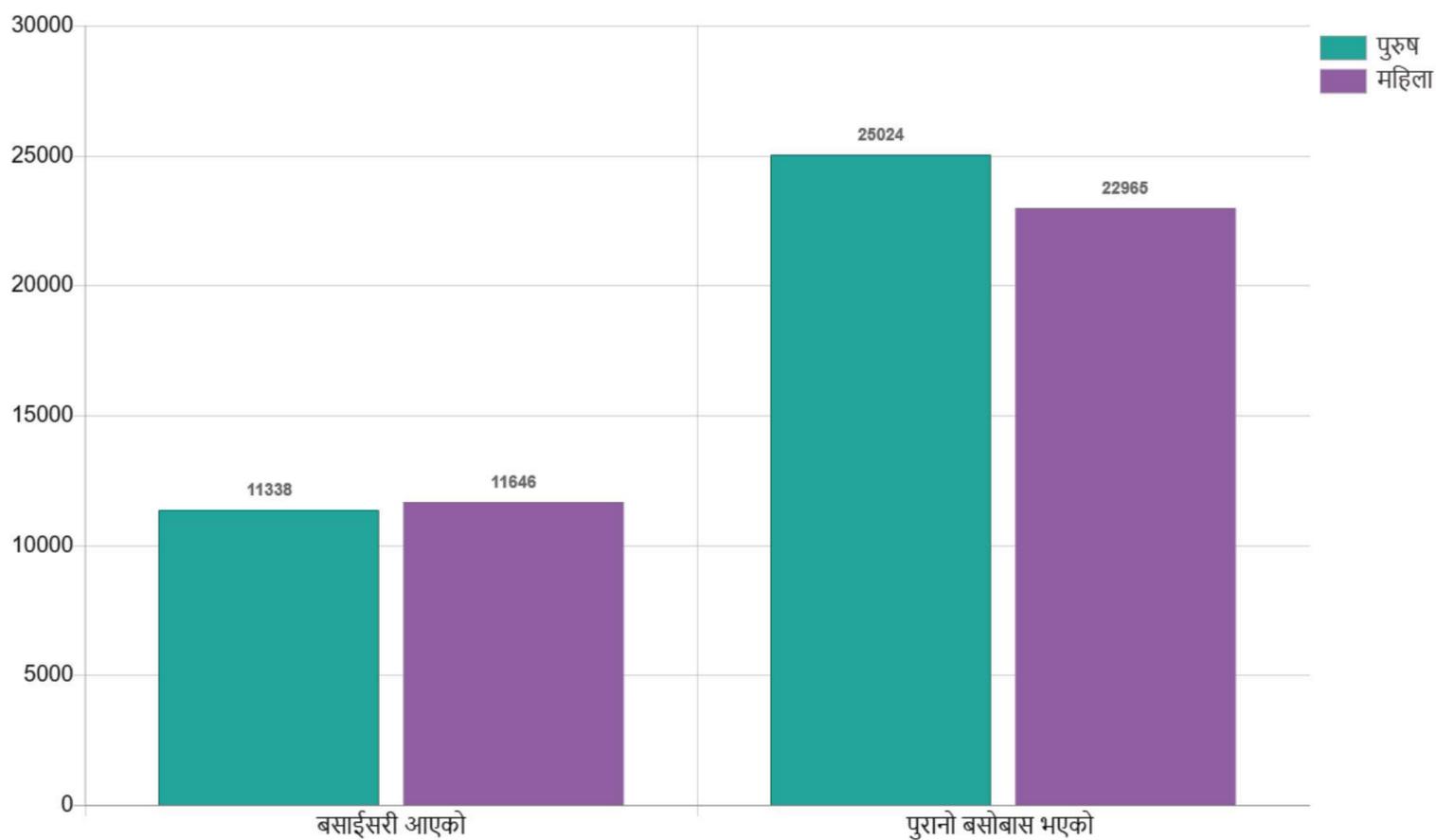
वडा	रातो	निलो	पहेलो	सेतो	पुरुष	महिला	बालीका	बालक
१	८	२९	८	१	२२	२४	९	५
२	१०	२२	८	७	२३	२५	२	६
३	४	३५	१६	५	२९	३१	५	४
४	१०	३५	८	८	२६	३५	११	५
५	१४	२५	११	२	१६	३६	२	५
६	६	३०	१५	६	२३	३४	२	१
७	१०	२०	११	९	१९	३१	२	५
८	५	१८	३	९	१७	१८	४	७
९	४	१५	७	२	११	१७	१	३
१०	४	२५	७	६	१७	२५	२	३
११	८	४२	९	११	३३	३७	३	४
१२	९	३५	२१	८	३०	४३	१५	१०
१३	४	१७	६	३	९	२१	३	०

विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।

https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/population-disable

बसाई सराई सम्बन्धी विवरण

तथ्यांक तालिका

क्र.सं.	बसाई सराई सम्बन्धी प्रकार	पुरुष	महिला	जम्मा
१	बसाईसरी आएको	११३३८	११६४६	२२९८४
२	पुरानो बसोबास भएको	२५०२४	२२९६५	४७९८९

विस्तृत विवरण हेर्नको लागि सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल हेर्नुहोला।
https://sunwal.smartpalika.io/municipal_profile/migrationdetail

स्मार्टपालिकासँग सहकार्य गर्दै नगरवासिलाई सेवा सुविधा दिने हेतुले स्मार्ट मोड्युल तथा डिजिटल प्रोफाइललाई आफ्नो पालिकामा लागु गराउनु भएकोमा सुनवल नगरपालिकाका सम्पूर्ण प्रतिनिधिहरूलाई हामी धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छौं।

यस सुनवल नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइललाई मोबाईल एप्समा पनि समावेश गरिएको छ। सुनवल नगरपालिका मोबाईल एप डाउनलोड गर्नका लागि यस लिन्कमा जानुहोला: <https://bit.ly/3mj02SU>

स्मार्टपालिका फ्रेमवर्कमा यस डिजिटल प्रोफाइल लगायत अन्य मोड्युलहरू पनि एकीकृत गरेर राख्न मिल्दछ। अन्य मोड्युलहरू यस प्रणालिमा समावेश गर्न वा हाम्रो बारेमा थप जानकारीको लागि हाम्रो वेबसाईट www.smartpalika.org मा जान सक्नुहुन्छ।

नेपालका हरेक स्थानिय निकायलाई सूचना तथा आधुनिक प्रविधिका माध्यमबाट सशक्त बनाई सिङ्गो नेपाललाई नै डिजिटल युगमा प्रवेश गराउने स्मार्टपालिकाको उद्देश्य हो।

 SMART पालिका
स्मार्ट बन्दैछ नेपाल!